

Grupa Kapitałowa Vistal Gdynia SA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2016

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości
Finansowej zatwierdzonymi przez UE

Gdynia, 31 marca 2017 roku

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Jednostki Dominującej Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA („Grupa”) przedstawia skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA za rok kończący się 31 grudnia 2016 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych zostały sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. Informacje zostały zaprezentowane w niniejszym raporcie w następującej kolejności:

1. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów wykazujące całkowite dochody ogółem w kwocie 10 467 tys. złotych, za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku;
2. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, które po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 670 239 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2016 roku;
3. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym wykazujące zwiększenie stanu kapitału własnego o kwotę 4 207 tys. złotych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku;
4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych wykazujące zwiększenie stanu środków pieniężnych netto na sumę 8 066 tys. złotych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku;
5. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ryszard Matyka
Prezes Zarządu

Łukasz Matyka
Wiceprezes Zarządu

Bogdan Malc
Wiceprezes Zarządu

Małgorzata Skrzyniarz
Osoba sporządzająca skonsolidowane
sprawozdanie finansowe

Gdynia, 31 marca 2017 roku

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	4
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia	11
1. Dane Jednostki Dominującej.....	11
2. Skład Grupy Kapitałowej.....	12
3. Kontynuacja działalności	14
4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
5. Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym	16
6. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	17
7. Ustalenie wartości godziwej.....	36
8. Zarządzanie kapitałem	37
9. Sprawozdawczość segmentów działalności	37
10. Nabycie jednostek zależnych oraz udziałów niekontrolujących	43
11. Przychody.....	43
12. Koszty rodzajowe.....	43
13. Koszty ogólnego zarządu	44
14. Koszty świadczeń pracowniczych.....	44
15. Pozostałe przychody operacyjne	45
16. Pozostałe koszty operacyjne.....	45
17. Przychody i koszty finansowe	46
18. Podatek dochodowy	47
19. Rzeczowe aktywa trwałe.....	49
20. Wartości niematerialne.....	58
21. Prawa wieczystego użytkowania gruntu	59
22. Inwestycje długoterminowe, inne długoterminowe aktywa finansowe oraz pozostałe aktywa finansowe ..	60
23. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	61
24. Zapasy	64
25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	65
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	66
27. Kapitał własny.....	66
28. Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	67
29. Przychody przyszłych okresów	71
30. Rezerwy	71
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	72
32. Instrumenty finansowe	73
33. Zarządzanie ryzykiem finansowym.....	75
34. Transakcje z podmiotami powiązanymi	82
35. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	84

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	Nota	12 miesięcy zakończone 31.12.2016 PLN'000	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 PLN'000
Przychody	11	463 377	410 313
Koszt własny sprzedaży	12	(399 267)	(350 826)
Zysk brutto ze sprzedaży		64 110	59 487
Koszty sprzedaży		(1 956)	(1 876)
Koszty ogólnego zarządu	13	(39 701)	(34 595)
Zysk ze sprzedaży		22 453	23 016
Pozostałe przychody operacyjne	15	2 194	7 984
Pozostałe koszty operacyjne	16	(2 283)	(3 035)
Zysk na działalności operacyjnej		22 364	27 965
Przychody finansowe	17	131	1 566
Koszty finansowe	17	(15 741)	(10 520)
Zysk na działalności gospodarczej		6 754	19 011
Podatek dochodowy	18	2 133	(4 783)
Zysk netto		8 887	14 228
Inne całkowite dochody z tytułu:		1 580	10 563
Pozycje, które nigdy nie zostaną przeniesione do rachunku zysków i strat			
Wycena rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej		1 478	10 217
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Wycena instrumentów zabezpieczających		101	346
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1	-
Całkowite dochody ogółem		10 467	24 791
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		8 887	14 228
Udziałowcom niekontrolującym		-	-
Całkowity dochód ogółem przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		10 467	24 791
Udziałowcom niekontrolującym		-	-
Zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na 1 akcję w złotych			
Średnioważona liczba akcji w tys. sztuk		14 210	14 210
Zwykły i rozwodniony (w zł)		0,63	1,00

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

		Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	19	245 539	232 372
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	19	8 712	16 153
Wartość firmy	20	80	108
Pozostałe wartości niematerialne	20	2 576	248
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	21	50 340	51 282
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	23	8 844	7 668
Inne długoterminowe aktywa finansowe	22	4 185	4 032
Należności długoterminowe	25	3 548	1 777
Aktywa trwałe razem		323 824	313 640
Aktywa obrotowe			
Zapasy	24	12 897	14 430
Należności z tytułu dostaw i usług	25	273 899	173 601
Bieżące należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	25	12	338
Pozostałe należności	25	31 879	25 959
Pozostałe aktywa finansowe	22	37	454
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	27 691	19 625
Aktywa obrotowe razem		346 415	234 407
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Aktywa obrotowe razem		346 415	234 407
Aktywa razem		670 239	548 047

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (ciąg dalszy)

		Stan na dzień 31.12.2016 PLN'000	Stan na dzień 31.12.2015 PLN'000
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	27	711	711
Kapitał rezerwowy		72 732	62 615
Zyski zatrzymane		55 869	59 788
Nadwyżka z emisji		47 200	47 200
Kapitał z aktualizacji wyceny		34 144	36 134
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(1)	-
Kapitał przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		210 655	206 448
Razem kapitał własny		210 655	206 448
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	28	74 122	82 754
Dłużne papiery wartościowe	28	-	15 840
Pozostałe zobowiązania finansowe	28	8 613	6 161
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	23	21 668	23 229
Rezerwy długoterminowe	30	210	155
Przychody przyszłych okresów	29	232	455
Zobowiązania długoterminowe razem		104 845	128 594
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31	113 694	76 668
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	28	208 915	114 146
Pozostałe zobowiązania finansowe	28	12 744	3 936
Bieżące zobowiązania podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	31	413	1 469
Rezerwy krótkoterminowe	30	201	202
Pozostałe zobowiązania	31	18 544	16 356
Przychody przyszłych okresów	29	228	228
Zobowiązania krótkoterminowe razem		354 739	213 005
Zobowiązania razem		459 584	341 599
Pasywa razem		670 239	548 047

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał rezerwowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Nadwyżka z emisji	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	711	57 790	28 345	47 200	51 874	-	185 920	185 920
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	14 228	-	14 228	14 228
Inne całkowite dochody za okres sprawozdawczy - wynik z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	-	-	10 217	-	-	-	10 217	10 217
Wycena instrumentów zabezpieczających	-	-	346	-	-	-	346	346
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	10 563	-	14 228	-	24 791	24 791
Przeniesienie zysku na kapitał rezerwowy	-	4 825	-	-	(4 825)	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki amortyzacji z tytułu wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(2 773)	-	2 773	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki z tytułu wyceny likwidowanych i sprzedawanych rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(1)	-	1	-	-	-
Dywidendy	-	-	-	-	(4 263)	-	(4 263)	(4 263)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	711	62 615	36 134	47 200	59 788	-	206 448	206 448

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (ciąg dalszy)

	Kapitał	Kapitał	Kapitał	Nadwyżka	Zyski	Różnice	Kapitał	Razem
	podstawowy	rezerwy	z aktualizacji	z emisji	zatrzymane	z przeliczenia	przypadający na	
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	jednostek	akcjonariuszy	
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	zagranicznych	Dominującej	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	711	62 615	36 134	47 200	59 788	-	206 448	206 448
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	8 887	-	8 887	8 887
Inne całkowite dochody za okres sprawozdawczy - wynik z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	-	-	1 478	-	-	-	1 478	1 478
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	-	-	(1)	(1)	(1)
Wycena instrumentów zabezpieczających	-	-	101	-	-	-	101	101
Calkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	1 579	-	8 887	(1)	10 465	10 465
Przeniesienie zysku na kapitał rezerwy	-	10 117	-	-	(10 117)	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki amortyzacji z tytułu wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(3 569)	-	3 569	-	-	-
Dywidendy	-	-	-	-	(5 684)	-	(5 684)	(5 684)
Inne	-	-	-	-	(574)	-	(574)	(574)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	711	72 732	34 144	47 200	55 869	(1)	210 655	210 655

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota nr	12 miesięcy zakończone 31.12.2016 PLN'000	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Wynik netto za okres sprawozdawczy		8 887	14 228
Korekty:			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		15 631	13 921
Amortyzacja wartości niematerialnych		298	189
Koszty finansowe netto		11 175	8 954
Odsetki otrzymane		60	73
(Zysk)/strata z działalności inwestycyjnej		128	(2 802)
Podatek dochodowy		(2 133)	4 783
		<u>34 046</u>	<u>39 346</u>
Zmiana stanu zapasów		1 155	(7 429)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		(107 267)	(44 550)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		38 838	15 829
Zmiana stanu rezerw i zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		54	163
		<u>(33 174)</u>	<u>3 359</u>
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej			
(Zapłacony)/zwrócony podatek dochodowy		(1 636)	570
		<u>(34 810)</u>	<u>3 929</u>
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej			

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (ciąg dalszy)

	Nota nr	12 miesięcy zakończone 31.12.2016 PLN'000	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Odsetki otrzymane		1	5
Wpływy z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i inwestycji		122	6 091
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i inwestycji		(13 654)	(20 017)
Wpływy/(wydatki) z tytułu udzielonych pożyczek		424	(124)
Inne wydatki inwestycyjne (nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu)		-	(322)
Środki pieniężne netto wydane w związku z działalnością inwestycyjną		(13 107)	(14 367)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		91 135	43 136
Dywidendy wypłacone		(5 684)	(4 263)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek		(6 513)	(2 809)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(16 000)	(4 000)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(4 869)	(5 617)
Zapłacone odsetki		(10 443)	(10 156)
Inne wpływy finansowe		8 370	-
Inne wydatki finansowe		(13)	-
Środki pieniężne netto wygenerowane na działalności finansowej		55 983	16 291
Zmniejszenie/zwiększenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		8 066	5 853
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego		19 625	13 678
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych		-	94
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	26	27 691	19 625
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		16 768	-

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

1. Dane Jednostki Dominującej

Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest Vistal Gdynia SA, która jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce. Siedziba Spółki mieści się w Gdyni przy ul. Hutniczej 40.

Jednostka Dominująca rozpoczęła działalność 12 marca 1991 roku jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Następnie w 2008 roku, nastąpiło przekształcenie w spółkę akcyjną na podstawie aktu notarialnego z dnia 15 kwietnia 2008 roku spisane przed notariuszem Cezarym Pietrasikiem w Gdańsku nr Repetytorium A 2705/3008. Spółkę Akcyjną zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 14 maja 2008 roku Numer KRS 0000305753 w Rejestrze Przedsiębiorców.

Podstawowym przedmiotem działania spółek Grupy jest prowadzenie działalności obejmującej:

- Produkcję konstrukcji metalowych i ich części,
- Obróbkę metali i nakładanie powłok na metale,
- Obróbkę mechaniczną elementów metalowych,
- Roboty związane z budową dróg i autostrad,
- Roboty związane z budową mostów i tuneli,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje rok obrotowy obejmujący okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Uchwałą Zarządu z dnia 31 marca 2017 roku skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku zostało zatwierdzone do publikacji.

2. Skład Grupy Kapitałowej

2.1 Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej

Jednostki zależne, których dane wykazane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Udział Grupy w kapitale podstawowym oraz w prawach głosu			
	Siedziba	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
<i>Udziały i akcje w jednostkach zależnych</i>			
Vistal Construction Sp. z o.o.	ul. Hutnicza 40, Gdynia	100%	100%
Vistal Stocznia Remontowa Sp. z o.o.	ul. Czechosłowacka 3, Gdynia	100%	100%
Vistal Ocynkownia Sp. z o.o.	ul. Nasienna 13, Liniewo	100%	100%
Vistal Infrastructure Sp. z o.o. (dawniej Vistal Wind Power Sp. z o.o.)	ul. Czechosłowacka 3, Gdynia	100%	100%
Vistal Offshore Sp. z o.o.	ul. Indyjska 7, Gdynia	100%	100%
Vistal Eko Sp. z o.o.	ul. Leśna 6, Kartoszyño	100%	100%
Vistal PREF Sp. z o.o.	ul. Fabryczna 7/18, Czarna Białostocka	100%	100%
Marsing Investments 2 Sp. z o.o. (dzień sprzedaży Spółki 07.06.2016)	al. Jerozolimskie 56C, Warszawa	-	100%
Marsing Investments Sp. z o.o. (dzień połączenia Spółki 08.06.2016)	al. Jerozolimskie 56C, Warszawa	-	100%
Holby Investments Sp. z o.o. (dzień połączenia Spółki 08.06.2016)	al. Jerozolimskie 56C, Warszawa	-	100%
Vistal Marine Sp. z o.o.	ul. Czechosłowacka 3, Gdynia	100%	100%
Vistal AB	Fabriksgatan 7, Goteborg, Szwecja	100%	100%

Wykaz innych niż jednostki podporządkowane jednostek, w których Grupa posiada mniej niż 20% udziałów

Udział Jednostki Dominującej w kapitale podstawowym oraz w prawach głosu			
Nazwa jednostki	Siedziba	Stan na	Stan na
Vistal Budownictwo Inżynieryjne Sp. z o.o.	ul. Zglenickiego 42, Płock	19%	19%

2.2 Zmiany w strukturze grupy

- Na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 19 stycznia 2016 r. (Repertorium A nr 208/2016) Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Wind Power Sp. z o.o. podjęło uchwałę o zmianie dotychczasowej nazwy Spółki Vistal Wind Power Sp. z o.o. na Vistal Infrastructure Sp. z o.o.
- Na podstawie uchwały nr 1/02/2016 z dnia 5 lutego 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Infrastructure Sp. z o.o. postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Vistal Infrastructure Sp. z o.o. z kwoty 450 tys. zł do kwoty 1 550,4 tys. zł tj. o kwotę: 1 100,4 tys. zł, poprzez utworzenie 7 336 nowych udziałów o wartości nominalnej 150,00 zł każdy. W wyniku podwyższenia kapitał zakładowy spółki wynosi 1 550,4 tys. zł i dzieli się na 10 336 udziałów o wartości nominalnej 150,00 zł każdy. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez jednego wspólnika Spółki, tj. Vistal Gdynia SA w zamian za wkład pieniężny w kwocie 300,12 tys. zł oraz za wkład niepieniężny w kwocie 800,28 tys. zł.
- Na podstawie uchwały nr 1 z dnia 11 lutego 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Marsing Investments Sp. z o.o. postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Marsing Investments Sp. z o.o. z kwoty 5 tys. zł do kwoty 31 687, 35 tys. zł, tj. o kwotę 31 682,35 tys. zł poprzez

utworzenie 633 647 nowych udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy o łącznej wartości 31 687,35 tys. zł. Nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym decyzją Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników zostały objęte przez Vistal Gdynia SA - w całości pokryte wkładem niepieniężnym o wartości godziwej 31 682 366,64 zł w postaci 49 999 udziałów w Spółce Marsing Investments 2 Sp. z o.o., przy czym nadwyżka wartości wkładu niepieniężnego nad wartością nominalną nowoutworzonych udziałów, tj. 16,34 zł zostanie ujęta w kapitale zapasowym Spółki.

- Na podstawie uchwały nr 2 z dnia 11 lutego 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Marsing Investments 2 Sp. z o.o. wyrażona została zgoda na zbycie 49 999 udziałów Spółki przez Vistal Gdynia SA na rzecz pozostałego wspólnika spółki, tj. Marsing Investments Sp. z o.o.
- Na podstawie uchwały nr 2 z dnia 7 marca 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Holby Investments Sp. z o.o. postanowiono obniżyć kapitał zakładowy Holby Investments Sp. z o.o. z kwoty 8 tys. zł do kwoty 5 tys. zł, tj. o kwotę 3 tys. zł poprzez umorzenie 60 udziałów w kapitale zakładowym Spółki o wartości nominalnej 50 zł każdy przysługujących Spółce Marsing Investment 2 Sp. z o.o. Umorzenie następuje za zgodą Marsing Investment 2 Sp. z o.o. poprzez nabycie przez Holby Investments Sp. z o.o. udziałów własnych od Spółki Marsing Investments 2 Sp. z o.o. celem ich umorzenia bez wynagrodzenia. Celem umorzenia udziałów Spółka Holby Investments Sp. z o.o. zawarła z Marsing Investments 2 Sp. z o.o. umowę nieodpłatnego przeniesienia udziałów. Następnie podwyższono kapitał zakładowy Spółki z kwoty 5 tys. zł do kwoty 8 tys. zł, tj. o 3 tys. zł poprzez utworzenie 60 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy o łącznej wartości 3 tys. zł. Nowoutworzone udziały w kapitale zakładowym zostały przeznaczone do objęcia przez Vistal Gdynia SA i przeznaczone do pokrycia wkładem pieniężnym o wartości 3 tys. zł.
- Na podstawie uchwały nr 10/25/03/2016 z dnia 25 marca 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Ocynkownia Sp. z o.o. postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Vistal Ocynkownia Sp. z o.o. z kwoty 950 tys. zł do kwoty 1 550 tys. zł tj. o kwotę: 600 tys. zł. W wyniku podwyższenia kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 3 100 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez jedynego wspólnika Spółki, tj. Vistal Gdynia SA w zamian za wkład niepieniężny w wysokości 600 tys. zł w postaci konwersji wierzytelności przysługującej Vistal Gdynia SA wobec Spółki z umów pożyczek.
- Na podstawie uchwały nr 11/31/03/2016 z dnia 31 marca 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Eko Sp. z o.o. postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Vistal Eko Sp. z o.o. z kwoty 500 tys. zł do kwoty 981,2 tys. zł tj. o kwotę: 481,2 tys. zł poprzez utworzenie 4 812 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Tytułem podwyższenia kapitału zakładowego Vistal Gdynia SA wniosła wkład niepieniężny w wysokości 481,2 tys. zł powstały w wyniku konwersji wierzytelności przysługującej Vistal Gdynia SA wobec Spółki z umowy pożyczki.
- Na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 31 maja 2016 r. (Repertorium A nr 3252/2016) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Vistal Gdynia SA podjęło uchwałę o połączeniu spółek: Vistal Gdynia SA (Spółka Przejmująca), a Holby Investments sp. z o.o. oraz Marsing Investments sp. z o.o. (Spółki Przejmowane). Połączenie spółek nastąpiło poprzez przeniesienie całego majątku Spółek Przejmowanych na Spółkę Przejmującą bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki Przejmującej.
W dniu 08 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców połączenia Spółki Vistal Gdynia SA (Spółka Przejmująca) ze Spółką Holby Investments Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, (Spółka Przejmowana) oraz Spółką Marsing Investments Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, (Spółka Przejmowana).
- Na podstawie umowy sprzedaży udziałów z dnia 7 czerwca 2016 roku Marsing Investments Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie sprzedała 100% posiadanych przez siebie udziałów w spółce Marsing Investments 2

Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie podmiotowi trzeciemu za cenę 73 tys. zł. Wartość księgową netto sprzedanych udziałów wyniosła 143 tys. zł.

- Na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 11 stycznia 2017 roku (Repertorium A nr 143/2017) została utworzona spółka VS NDT Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, w której 90% udziałów zostało objętych przez wspólnika Vistal Offshore Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny w kwocie 45 tys. zł, a 10% udziałów zostało objętych przez wspólnika Vistal Stocznia Remontowa Sp. z o.o. za wkład pieniężny w kwocie 5 tys. zł. Nowoutworzona spółka VS NDT Sp. z o.o. została zarejestrowana w dniu 25 stycznia 2017 roku.

2.3 Skład Zarządu Jednostki Dominującej

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodzili:

- Ryszard Matyka – Prezes Zarządu
- Bogdan Malc – Wiceprezes Zarządu
- Łukasz Matyka – Wiceprezes Zarządu.

3. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

4.1 Oświadczenie zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała, we wszystkich istotnych aspektach, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i interpretacje obowiązujące w Unii Europejskiej poza wymienionymi w punkcie 5 Standardami i Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły w życie.

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę, co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny aktywów, zobowiązań i kapitałów oraz ustalenia wyniku finansowego Grupy zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2016 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

4.2 Podstawa wyceny

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów trwałych w następujących grupach: grunty, budynki i budowle oraz obiekty inżynierii lądowej a także instrumentów pochodnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

4.3 Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i innych spółek (poza Vistal AB, której walutą funkcjonalną jest korona szwedzka) uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy, chyba że wskazano inaczej.

4.4 Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej osądów, szacunków i założeń, wpływających na stosowanie przyjętych zasad rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów, których rzeczywiste wartości mogą różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiany szacunków księgowych są ujęte prospektywnie począwszy od okresu, w którym dokonano zmiany szacunku. Nie miały miejsca zmiany metodologii ustalania szacunków.

Wycena do wartości godziwej gruntów, budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej

Grupa do określenia wartości godziwej gruntów, budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej zatrudnia niezależnego rzeczoznawcę, który sporządza na dzień bilansowy operaty szacunkowe z wyceną poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w otrzymanych raportach wyceny wartości godziwej nieruchomości gruntowych pod drogami i pod placami dokonano w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej w oparciu o ceny transakcyjne odnotowane na lokalnym i porównywalnym rynku nieruchomości, a także w podejściu dochodowym, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Nieruchomości gruntowe zabudowane halami produkcyjnymi wyceniono w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej. Do wyliczenia wartości godziwej nieruchomości zabudowanych rzeczoznawca majątkowy przyjął podejście dochodowe, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Wartości obiektów inżynierii lądowej określono w podejściu kosztowym, metodą kosztu odtworzenia, przy użyciu techniki wskaźnikowej.

Okres amortyzacji rzeczowego majątku trwałego

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej rzeczowych aktywów trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ustalenie i wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 30.1.

Pozostałe rezerwy zostały wycenione zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku.

Składnik aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów i pasywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Odpisy aktualizujące wartość należności i wartość udziałów

Na dzień sprawozdawczy jednostki wchodzące w skład Grupy oceniają czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności, grupy należności lub innego składnika aktywów. Jeżeli wartość bieżąca składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej Grupa dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych.

Wycena umów o usługę budowlaną

Przychody szacowane z tytułu umów o usługę budowlaną wyceniane są metodą kosztową wg stopnia zaawansowania prac. Zasady wyceny umów zostały przedstawione w nocie 6.16.

5. Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym

Zamieszczone poniżej nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2016 r., i nie zostały zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Grupa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15. Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia

zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast zmiany do MSR 28 oraz MSSF 1 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

W odniesieniu do MSSF 15 i MSSF 16 Grupa nie przeprowadziła analizy wpływu zmian tych standardów na jej sprawozdanie finansowe. Natomiast w odniesieniu do pozostałych wymienionych wyżej standardów oraz interpretacji lub zmian do standardów Zarząd nie przewiduje, aby ich wprowadzenie miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

6. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa stosowała te zasady (politykę) rachunkowości, co w poprzednim skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 r.

6.1 Zasady konsolidacji

6.1.1 Jednostki zależne

Jednostka sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy jednocześnie:

- sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz

- posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Jednostki, w których dokonano inwestycji podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę.

6.1.2 Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

6.1.3 Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Niezrealizowane zyski wynikające z transakcji z jednostkami stowarzyszonymi oraz współzależnymi są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania proporcjonalnie do wysokości udziału Grupy w tych jednostkach. Niezrealizowane straty są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego na tej samej zasadzie, co niezrealizowane zyski, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości.

6.2 Waluty obce

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w walutach funkcjonalnych jednostek Grupy z zastosowaniem kursu walut z dnia zawarcia transakcji. Pozycje pieniężne aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej są przeliczane na koniec okresu sprawozdawczego według średniego kursu NBP (lub innego banku w przypadku innej waluty funkcjonalnej) dla danej waluty ogłoszonego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z wyceny księgowej aktywów i zobowiązań pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego stanowią różnice pomiędzy wyceną według zamortyzowanego kosztu w walucie funkcjonalnej na początku roku sprawozdawczego, skorygowaną o naliczone odsetki i dokonane płatności w trakcie roku sprawozdawczego, a wartością według zamortyzowanego kosztu w walucie obcej przeliczonego według średniego kursu NBP na koniec roku sprawozdawczego.

Niepieniężne pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP (lub innego banku w przypadku innej waluty funkcjonalnej) obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej Grupa przelicza używając kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji. Różnice kursowe z przeliczenia ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Do wyceny pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażonych w walutach obcych, przyjęto następujące kursy (w zł):

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
EUR	4,4240	4,2615
SEK	0,4619	0,4646
NOK	0,4868	0,4431
DKK	0,5951	0,5711
USD	4,1793	3,9011
GBP	5,1445	5,7862

Różnice kursowe z tytułu wyceny na dzień sprawozdawczy aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych ujmują się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących finansowania aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych.

Różnice kursowe ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w kwocie netto.

6.3 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa:

- które są utrzymywane przez spółki z Grupy w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne, oraz
- których cenę nabycia lub koszt wytworzenia można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są między innymi:

- nieruchomości tj. grunty własne, prawa wieczystego użytkowania gruntów, użytkowanych na podstawie leasingu finansowego, budynki, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz będące odrębną własnością lokale,
- maszyny, urządzenia, środki transportu i inne ruchome rzeczowe aktywa trwałe,
- ulepszenia w obcych rzeczowych aktywach trwałych,
- rzeczowe aktywa trwałe w budowie.

Ujęcie początkowe i wycena

Cena nabycia obejmuje koszty bezpośrednio związane z nabyciem składnika majątku. Koszty wytworzenia aktywów we własnym zakresie obejmują koszty materiałów, koszty usług obcych oraz inne koszty bezpośrednio związane z doprowadzeniem składnika rzeczowych aktywów do stanu zdatnego do używania. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do końca okresu sprawozdawczego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Cena nabycia może być również korygowana o przeniesione z kapitałów zyski lub straty z transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych w walucie obcej. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Zysk lub stratę ze zbycia składnika rzeczowych aktywów trwałych określa się na podstawie porównania przychodów ze zbycia z wartością księgową zbytych aktywów i ujmują się w kwocie netto w zysku lub stracie bieżącego okresu w pozycji pozostałe przychody lub pozostałe koszty. W momencie, gdy sprzedaż dotyczy

aktywów podlegających wcześniej aktualizacji wyceny, odpowiednią kwotę z kapitału z aktualizacji wyceny przenosi się do pozycji „zyski zatrzymane”.

Grupa dokonuje późniejszej wyceny rzeczowych aktywów trwałych należących do grupy gruntów (w tym prawa wieczystego użytkowania gruntu zaklasyfikowanego jako leasing finansowy), budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej w oparciu o model wyceny do wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych jako składnika aktywów, wykazywane one są, za wyjątkiem grup opisanych powyżej, według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego narastająco o umorzenie oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady na remont i konserwacje

Koszty poniesione po dacie oddania składnika rzeczowych aktywów trwałych do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia. Każdorazowo, przy wykonywaniu generalnego remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości księgowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli spełnia definicję aktywa.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Wartość księgowa usuniętych części składnika rzeczowych aktywów trwałych jest wyłączana z ksiąg. Nakłady ponoszone w związku z bieżącym utrzymaniem składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Wysokość odpisów amortyzacyjnych ustala się w oparciu o cenę nabycia danego składnika aktywów lub przeszacowaną wartość brutto, pomniejszoną o jego wartość rezydualną. Grupa ocenia również okres użytkowania istotnych elementów poszczególnych składników aktywów i, jeśli okres użytkowania elementu jest inny niż okres użytkowania pozostałej części składnika aktywów, element ten amortyzowany jest osobno.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania każdego elementu składnika rzeczowych aktywów trwałych. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umowy leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres trwania umowy leasingu lub okres użytkowania, chyba że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu. Grunty nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości. Skutki utraty wartości ujmowane są w koszty działalności podstawowej. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych zostały zaprezentowane w notce 19.

W sprawozdaniu finansowym za okres sprawozdawczy i okres porównawczy, Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	10 – 40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	2 – 50 lat
Środki transportu	2,5 – 20 lat
Inne rzeczowe aktywa trwałe	2 – 10 lat

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik rzeczowych aktywów trwałych zostaje

zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarte w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) lub zostaje usunięty z ewidencji księgowej na skutek likwidacji, sprzedaży bądź wycofania z użytkowania.

Nadwyżkę z przeszacowania składnika rzeczowych aktywów trwałych zaliczoną do kapitału własnego przenosi się w trakcie używania składnika aktywów na zyski zatrzymane. Kwota przeniesionej nadwyżki stanowi różnicę między amortyzacją opartą na przeszacowanej wartości księgowej składnika aktywów a amortyzacją opartą na pierwotnej cenie nabycia składnika aktywów. Przeniesienia z pozycji „wynik z przeszacowania” na pozycję „zyski zatrzymane” nie dokonuje się poprzez wynik.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności wskazujące na to, że wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych może być wątpliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli występują przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości składnika aktywów, a jego wartość księgowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tego aktywa bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do którego przynależy dany składnik rzeczowych aktywów trwałych jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis aktualizujący.

Rzeczowe aktywa trwałe poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień sprawozdawczy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych zostały zaprezentowane w nocie 19 i 20.

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których leasingobiorca ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Grupa analizuje warunki umowne użytkowania prawa wieczystego użytkowania gruntu i odpowiednio ujmuje jako leasing operacyjny bądź leasing finansowy. Klasyfikacji umowy leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, ale jeżeli w jakimkolwiek momencie leasingobiorca i leasingodawca zmieniają warunki umowy leasingowej w sposób, który prowadziłby do zmiany jej klasyfikacji, gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania.

Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto, a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Ze skonsolidowanego sprawozdania usuwa się wartość księgową części składowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli ta część została zastąpiona nową częścią, której cena lub koszt wytworzenia zostały zawarte w wartości księgowej danego składnika.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, skorygowanych o różnice kursowe oraz odsetki od kredytów za okres realizacji składnika rzeczowych aktywów trwałych, a także pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości oraz dodatnie różnice kursowe. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywów trwałych do używania.

6.4 Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej.

6.4.1 Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszonego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych oraz aktywowane koszty finansowania zewnętrznego. Pozostałe koszty prac rozwojowych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

6.4.2 Wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Ujęcie początkowe

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeśli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Na koszty nabycia składnika wartości niematerialnych składają się:

- cena zakupu powiększona o zapłacone cło, podatki zawarte w cenie, których Grupa nie może odliczyć, pomniejszona o otrzymane upusty i rabaty,
- nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem wartości niematerialnej do użytkowania zgodnie z jej przeznaczeniem.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne oblicza się w oparciu o cenę nabycia danego składnika aktywów, pomniejszoną o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania.

W sprawozdaniu finansowym, Grupa zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Koszty zakończonych prac rozwojowych	5 lat
Oprogramowanie	2 lata
Inne	2-3 lata

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień sprawozdawczy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności na takich samych zasadach jak aktywa własne, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnice między przychodami ze sprzedaży, a wartością księgową tych pozycji i ujmuje się je w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa nie posiada wartości niematerialnych innych niż wartość firmy o nieokreślonym okresie użytkowania.

6.4.3 Wartość firmy

Ujęcie początkowe

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według kosztu nabycia stanowiącego nadwyżkę ceny nabycia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Jeżeli udział jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przewyższa koszt połączenia jednostek gospodarczych, Jednostka Dominująca:

- dokonuje ponownej oceny identyfikacji i wyceny aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej oraz wyceny kosztu połączenia, a także
- ujmuje od razu w wynik finansowy ewentualną nadwyżkę pozostałą po dokonaniu ponownej oceny.

Wycena na dzień sprawozdawczy

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny.

Wartości firmy w ramach przejęcia jednostki gospodarczej nie amortyzuje się. Grupa testuje wartość firmy corocznie pod kątem utraty wartości. Powinna to czynić częściej, jeżeli pewne zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na to, że mogła nastąpić utrata wartości.

Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie bieżącej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy bieżąca wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący z

tytułu utraty wartości firmy ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako zmniejszenie zysku operacyjnego i nie jest odwracany.

6.5 Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Od 1 stycznia 2011 roku w związku z nowelizacją ustawy o przekształceniu prawa wieczystego gruntów w prawo własności nieruchomości Spółka dokonała zmiany klasyfikacji oraz wyceny i ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej praw wieczystego użytkowania gruntów, które do 31 grudnia 2014 roku prezentowane były jako leasing finansowy. W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 roku Spółka dokonała zmiany klasyfikacji praw wieczystego użytkowania gruntów z leasingu finansowego na leasing operacyjny. Tym samym posiadane prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały wykazane w osobnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. Na moment przekształcenia dotychczasowa wartość księgowa odpowiadająca wartości godziwej została przyjęta jako wartość początkowa. W kolejnych okresach Spółka dokonuje odpisów wartości bilansowej praw wieczystego użytkowania gruntów proporcjonalnie do okresu na jaki prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały wydane lub do końca okresu amortyzacji budynków i budowli znajdujących się na gruntach co do których Spółka posiada prawa wieczystego użytkowania, w zależności od tego, który z tych okresów jest dłuższy

6.6 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek aktywów oraz koszty bieżące pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na aktywa trwale przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwale nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

6.7 Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pożyczki i należności,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

6.7.1 Aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie powstania. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, który jest dniem, gdy Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto wyłącznie wtedy, kiedy Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywania dłużnych papierów wartościowych do terminu wymagalności, zalicza je do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zbycie lub przeklasyfikowanie większej niż nieznaczącej kwoty aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, w terminie innym niż blisko upływu terminu wymagalności, powoduje, iż Grupa przekwalifikowuje wszystkie inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności do inwestycji dostępnych do sprzedaży oraz powoduje, iż do końca roku obrotowego oraz przez dwa kolejne lata obrotowe Grupa nie może ujmować nabywanych inwestycji jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu. Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe i dłużne papiery wartościowe.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do pożyczek i należności zalicza się należności z tytułu dostaw i usług.

6.7.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa finansowe ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość księgową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości. Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgową składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

6.7.3 Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń, jak również nieefektywnej części efektywnej transakcji zabezpieczającej są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Do zawartych instrumentów pochodnych ustanawiane jest powiązanie zabezpieczające, które podlega rachunkowości zabezpieczeń. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się do powiązania zabezpieczającego wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania. Do oceny efektywności wszystkich powiązań zabezpieczających Grupa stosuje metodę dollar offset (metodę bezpośredniej kompensaty) do oceny ex post efektywności powiązania zabezpieczającego. Powiązanie uznaje się za efektywne, jeśli stosunek zmiany wartości instrumentów do zmiany wartości składników ekspozycji jest nie mniejszy niż 80% i nie większy niż 125%,

- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów,

- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,

- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są do kapitału z aktualizacji wyceny w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,

- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Grupa korzysta z prostych walutowych kontraktów forward o liniowej zależności rentowności od sytuacji rynkowej. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie określa, iż transakcje pochodne zawierane są

jedynie w związku z realizacją kontraktów, z których wpływy realizowane będą w walucie innej niż PLN. Mają więc one charakter zabezpieczający ze względu na dopasowanie nominalów i terminów zapadalności z planowanymi wpływami.

6.7.4 Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych (albo część składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych) jest wyłączany ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wówczas, gdy:

- prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów wygasły,
- Grupa zachowała prawo do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów, ale jednocześnie zaciągnęła zobowiązanie do ich wypłaty w całości i bez zbędnej zwłoki na rzecz strony trzeciej na mocy zawartej z nią umowy, lub
- Grupa przeniosła swoje prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów na inny podmiot oraz
  - przeniosła na ten podmiot zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania tego składnika aktywów, albo
  - ani nie przeniosła na inny podmiot, ani nie zatrzymała zasadniczo całego ryzyka oraz wszystkich korzyści wynikających z posiadania aktywa, ale przekazała innemu podmiotowi kontrolę nad tym aktywem.

6.8 Udziały we wspólnych działaniach (operacjach)

Grupa realizuje kontrakty długoterminowe na podstawie umów konsorcjalnych bez tworzenia odrębnych jednostek. Niektóre umowy konsorcjalne stanowią wspólne działanie w przypadku wystąpienia współkontroli.

Współkontrola jest umownie ustalonym podziałem kontroli w ramach ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron dzielących kontrolę.

Wspólne ustalenie umowne ma formę albo wspólnego działania, albo wspólnego przedsięwzięcia. Wspólne ustalenie umowne ma cechy:

- strony są związane umową,
- na podstawie umowy dwie strony lub większa ich liczba sprawują wspólną kontrolę nad ustaleniem umownym.

Wspólne działanie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów, i obowiązki dotyczące zobowiązań, powiązanych z ustaleniem umownym.

W związku z udziałami we wspólnym działaniu w sprawozdaniu finansowym ujmuje się:

- swoje aktywa, w tym udział w aktywach posiadanych wspólnie;
- swoje zobowiązania, w tym udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie;
- przychody ze sprzedaży swojego udziału w wynikach wspólnego działania;
- swoją część przychodów ze sprzedaży produkcji w ramach wspólnego działania oraz
- swoje koszty, w tym udział we wspólnie poniesionych kosztach.

6.9 Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż, lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Ujęcie początkowe

Na moment początkowego ujęcia materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia.

Na cenę nabycia składają się koszty zakupu - cena zakupu powiększona o cła importowe i pozostałe podatki, koszty transportu, załadunku, wyładunku, a także inne dające się przyporządkować koszty. Od kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty i inne podobne pozycje.

Do ceny nabycia nie zalicza się:

- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania.

Wycena na dzień sprawozdawczy

Na dzień sprawozdawczy materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to cena sprzedaży ustalona w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji materiałów i towarów przeprowadza się na bieżąco w trakcie roku obrotowego. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania podlegają zapasy materiałów i towarów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Rozchód materiałów i towarów ustalany jest według metody FIFO (pierwsze przyszło – pierwsze wyszło).

Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, jak i ich odwrócenia, ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty operacyjne.

6.10 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe. W skład środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wchodzi również odsetki od ekwiwalentów środków pieniężnych.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, która nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

6.11 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo według wartości godziwej, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umowy. Kwotą odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Odpis pomniejsza przychody ze sprzedaży w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Grupa analizuje należności indywidualnie w oparciu o płatności i sytuację na rynku. W przypadku istnienia odpowiednich przesłanek tworzony jest odpis aktualizujący.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe, a zmniejszenie należności jako koszty finansowe.

Grupa w kategoriach należności ujmuje:

- zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie,
- zaliczki na poczet wartości niematerialnych,
- zaliczki na dostawy,
- krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe dotyczące kosztów rozliczanych w czasie,
- naliczone przychody z tytułu wyceny umów budowlanych, pomniejszone o otrzymane zaliczki na poczet realizowanych kontraktów budowlanych.

6.12 Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Rodzaje kapitału własnego:

- 1) W gestii właściciela
  - a) Kapitał podstawowy
  - b) Kapitał rezerwowy
  - c) Zyski zatrzymane
- 2) Poza gestią właściciela
  - a) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał rezerwowy tworzy się z zysku rocznego, z przeznaczeniem na pokrycie strat Grupy lub inne cele. O użyciu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

Kapitał zapasowy jest prezentowany w zyskach zatrzymanych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przekazuje się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału podstawowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowymi i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

6.13 Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w przypadku, gdy na Grupie ciąży bieżące zobowiązanie względem osoby trzeciej, które w przyszłości może z dużym prawdopodobieństwem spowodować wypływ z Grupy środków przedstawiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Zobowiązanie może mieć charakter prawny, regulacyjny, umowny lub zwyczajowo oczekiwany, który wynika z działalności Grupy, gdy poprzez ustalony sposób postępowania w przeszłości, opublikowanie zasad postępowania lub wystarczająco konkretne, aktualne oświadczenie, Grupa przekazała stronom trzecim, iż przyjmie

na siebie określoną powinność oraz w konsekwencji wzbudziła u tych stron trzecich uzasadnione oczekiwanie, że powinność tę wypełni.

Oszacowanie wysokości rezerwy oparte jest na prawdopodobnym wydatku w celu uregulowania przez Grupę zobowiązania.

Utworzone rezerwy są weryfikowane na dzień sprawozdawczy w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Rozwiązanie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

W sytuacji niemożności dokonania wiarygodnego oszacowania zobowiązania, rezerwa nie jest ujęta, a zobowiązanie jest ujęte jako „zobowiązanie warunkowe”. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę zawartą przez Grupę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe

Zgodnie z zakładowym systemem wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę. Wysokość odpraw emerytalno-rentowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień sprawozdawczy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

6.14 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania oraz kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, która nie różni się istotnie od wartości nominalnej.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały zaciągnięte w celu odkupienia w bliskim terminie. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom, lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Otrzymane zaliczki na poczet umów budowlanych są kompensowane z wartością należności z tytułu wyceny kontraktów budowlanych.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w wyniku finansowym metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania odnośnych umów.

6.15 Podatki

6.15.1 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat poprzednich. Zobowiązanie z tytułu podatku bieżącego obejmuje również wszelkie zobowiązania podatkowe będące efektem wypłaty dywidendy.

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością księgową aktywów i zobowiązań i ich wartością podatkową. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku:

- różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu ani na dochód do opodatkowania;
- różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy tym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową

na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, służący przeniesieniu nierozliczonej straty podatkowej i niewykorzystanej ulgi podatkowej oraz ujemnymi różnicami przejściowymi, ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

6.16 Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty i opusty.

Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż wyrobów gotowych/towarów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych/towarów w toku zwykłej działalności wyceniane są w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, opustów i rabatów.

Przychody są ujmowane wtedy, gdy istnieje przekonujący dowód, zazwyczaj w postaci wykonanej umowy sprzedaży, świadczący o przeniesieniu zasadniczo całego ryzyka i korzyści na klienta, istnieje wysokie prawdopodobieństwo otrzymania zapłaty, poniesione koszty oraz prawdopodobieństwo zwrotu można wiarygodnie oszacować, nie występuje trwałe zaangażowanie w zarządzanie wyrobami gotowymi/towarami, a kwotę przychodu można wiarygodnie wycenić. Jeżeli jest prawdopodobne przyznanie rabatów, wiarygodne ich oszacowanie wówczas rabat ujmowany jest jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży z chwilą ich ujęcia.

Umowy o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną składają się z kwoty pierwotnie uzgodnionej w umowie, skorygowanej o późniejsze zmiany w zakresie wykonywanych prac, roszczenia lub płatności motywacyjne w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że zmiany te wpłyną na wysokość przychodów, a ich efekt da się wiarygodnie wycenić. Tak szybko jak możliwe staje się wiarygodne oszacowanie wyniku na umowie o usługę budowlaną, przychody są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu proporcjonalnie do stopnia zaawansowania prac. Materiały związane z wykonaniem prac budowlanych ujmowane są w kosztach w momencie wydania ich do początkowej obróbki. Pozostałe koszty związane z umową są ujmowane w momencie ich poniesienia.

Stopień zaawansowania niezakończonych umów budowlanych ocenia się metodą kosztową polegającą na określeniu na dzień sprawozdawczy stopnia zaawansowania prac w takim procencie, jaki stanowi udział poniesionych od rozpoczęcia umowy do dnia sprawozdawczego kosztów umowy w całkowitej kwocie kosztów wykonania umowy obejmującej koszty już poniesione oraz, wynikające z aktualnego globalnego budżetu, koszty wymagające jeszcze poniesienia dla pełnego wykonania umowy.

Jeśli wynik na umowie o usługę budowlaną nie może zostać wiarygodnie oszacowany, przychody z tytułu umowy ujmowane są tylko do wysokości poniesionych w związku z umową kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Oczekiwana strata na umowie jest ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu w pełnej wysokości.

Przychody ze sprzedaży usług budowlanych ujmuje się po spełnieniu następujących warunków:

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- jest prawdopodobne, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji;
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Otrzymane zaliczki na poczet umów budowlanych są kompensowane z wartością wyceny należności z tytułu kontraktów budowlanych.

Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu najmu nieruchomości oraz ruchomości ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu metodą liniową przez okres trwania umowy. Korzyści przekazane w zamian za podpisanie umowy najmu stanowią integralną część całkowitych przychodów z tytułu najmu i są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu przez okres trwania umowy. Przychody z tytułu podnajmu wynajętych nieruchomości ujmowane są jako pozostałe przychody operacyjne.

6.17 Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

6.18 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością,
- z prezentacją nadwyżki wartości godziwej nad ceną nabycia udziałów.

Dotacje

Otrzymane dotacje będące zwrotem poniesionych przez Grupę kosztów są ujmowane w zysku lub stracie okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych systematycznie w tych okresach, w których następuje ujęcie kosztów.

Dotacje dotyczące nabycia składnika aktywów ujmowane są początkowo jako przychody przyszłych okresów w wartości godziwej, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz spełnienia przez Grupę warunków z nimi związanych a następnie są ujmowane w zysku lub stracie i wykazywane w pozostałych przychodach, systematycznie przez okres użytkowania składnika aktywów.

6.19 Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują przychody odsetkowe związane z zainwestowanymi przez Grupę środkami (w tym od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży), należne dywidendy, zyski ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski ze zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez

wynik finansowy, zyski z wyceny do wartości godziwej nabytych wcześniej udziałów w jednostce przejmowanej, zyski związane z instrumentami zabezpieczającymi, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Przychody odsetkowe ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu zgodnie z zasadą memoriału, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Dywidendę ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu na dzień, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

Koszty finansowe obejmują koszty odsetkowe związane z finansowaniem zewnętrznym, odwracanie dyskonta od ujętych rezerw i płatności warunkowych, straty na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dywidendy z uprzywilejowanych udziałów zaklasyfikowanych do zobowiązań, straty ze zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych (innych niż należności z tytułu dostaw i usług) oraz straty na instrumentach zabezpieczających, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Koszty finansowania zewnętrznego nie dające się bezpośrednio przypisać do nabycia, wytworzenia, budowy lub produkcji określonych aktywów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych wykazuje się w kwocie netto jako przychody finansowe lub koszty finansowe, zależnie od ich łącznej pozycji netto.

6.20 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metoda pośrednią.

6.21 Zobowiązania i aktywa warunkowe

Przez zobowiązania warunkowe rozumie się możliwy obowiązek, który powstanie na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy a także obecny obowiązek, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ponieważ:

- a) nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku; lub
- b) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe wynikające z obecnego obowiązku nabyte w drodze połączenia jednostek gospodarczych wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

Aktywa warunkowe nie są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o aktywach warunkowych, jeżeli wpływ środków przedstawiający korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

6.22 Raportowanie segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do głównego organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, obejmują zarówno pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu, jak i te mogące być przypisane pośrednio, na podstawie uzasadnionych kryteriów. Pozycje nieprzyporządkowane dotyczą głównie aktywów wspólnych (korporacyjnych, dotyczących głównie

zarządu jednostki), kosztów związanych z siedzibą Jednostki Dominującej, aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Wydatki inwestycyjne segmentu to całkowite koszty poniesione w ciągu roku na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, z wyłączeniem wartości firmy. Analiza aktywów w podziale na segmenty dokonywana jest wyłącznie na poziomie aktywów trwałych.

7. Ustalenie wartości godziwej

W wielu przypadkach przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości i ujawnień wymagają określenia wartości godziwej zarówno finansowych, jak i niefinansowych aktywów i zobowiązań. Wartości godziwe są ustalane i ujawniane z zastosowaniem przedstawionych poniżej metod. W uzasadnionych przypadkach dalsze informacje na temat założeń przyjętych do określenia wartości godziwej przedstawiono w notach objaśniających dotyczących poszczególnych aktywów i zobowiązań.

7.1 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość godziwa rzeczowych aktywów trwałych nabytych w wyniku połączenia jednostek oraz aktywów trwałych należących do grupy gruntów, budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej oparta jest na ich wartości rynkowej.

Wartość rynkowa gruntów, budynków oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej nieruchomości jest oszacowaną kwotą, za jaką na dzień wyceny składniki te mogłyby zostać wymienione na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi stronami, po przeprowadzeniu odpowiednich działań marketingowych, przy tym obie strony działałyby świadomie i z własnej woli. Szczegółowe zasady rachunkowości dotyczące rzeczowych aktywów trwałych opisano w punkcie 6.3.

7.2 Wartości niematerialne

Wartość godziwa wartości niematerialnych oparta jest na zdyskontowanych przepływach pieniężnych, których oczekuje się w związku z użytkowaniem lub ewentualną sprzedażą tych aktywów.

7.3 Zapasy

Wartość godziwa zapasów nabytych w drodze połączenia jednostek jest ustalana w oparciu o szacowaną cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o szacowane koszty przygotowania do sprzedaży i sprzedaży oraz o rozsądną marżę zysku w oparciu o nakłady na przygotowanie do sprzedaży i sprzedaż zapasów.

7.4 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Wartość godziwa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, z wyłączeniem należności z tytułu niezakończonych umów o usługi budowlane jest szacowana jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy. Wartość godziwa szacowana jest jedynie w celu ujawnienia.

7.5 Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Wartość godziwa, szacowana dla celów ujawnienia, jest obliczana na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zwrotu kwoty głównej i zapłaty odsetek, zdyskontowanych z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy. W przypadku leasingu finansowego, rynkową stopę procentową ustala się przez odniesienie do podobnych umów leasingowych.

8. Zarządzanie kapitałem

Polityka Zarządu Jednostki Dominującej polega na utrzymywaniu bezpiecznej podstawy kapitałowej tak, aby zachować zaufanie inwestorów, kredytodawców oraz rynku, jak też zapewnić przyszły rozwój działalności gospodarczej. Kapitał obejmuje kapitał zakładowy, zyski zatrzymane i udziały niekontrolujące w Grupie. Zarząd Jednostki Dominującej monitoruje zwrot z kapitału, jak również poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykle.

Zarząd Jednostki Dominującej dąży do utrzymania równowagi w strukturze kapitałowej Grupy. Cel ten osiągany jest poprzez zapewnienie odpowiedniej struktury zadłużenia i kapitałów własnych umożliwiającej w pełni wykorzystanie efektu dźwigni finansowej a bezpieczeństwem zapewnianym przez odpowiedni udział kapitałów własnych.

Stopa zadłużenia netto Grupy do skorygowanego kapitału na dzień sprawozdawczy kształtowała się następująco:

	Stan na dzień	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Zobowiązania ogółem	459 584	341 599
Minus: środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(27 691)	(19 625)
Zadłużenie netto	431 893	321 974
Kapitał własny	210 655	206 448
Plus: zakumulowane w kapitale własnym kwoty związane z zabezpieczeniem przepływów pieniężnych	167	292
Skorygowany kapitał własny	210 822	206 740
Współczynnik zadłużenia netto do skorygowanego kapitału	2,05	1,56

9. Sprawozdawczość segmentów działalności

Spółka swą działalność gospodarczą opiera na trzech zasadniczych segmentach operacyjnych nazwanych: „Infrastruktura”, „Marine & Offshore” oraz segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne". Aktywność poszczególnych segmentów jest zróżnicowana pod względem rodzajów oferowanych usług oraz produktów co wymaga zastosowania odmiennych technologii oraz strategii marketingowych. Kryterium wydzielenia segmentów w działalności Spółki są rodzaje sprzedawanych produktów i usług. Grupowanie ich w jednolite obszary działalności, których przychody i koszty oraz zobowiązania i majątek dały się w sposób jednoznaczny wydzielić pozwoliło na wyodrębnienie powyższych segmentów. W Spółce występują różne poziomy powiązań pomiędzy segmentami. Obejmują one głównie wzajemne świadczenia. Ceny stosowane w transakcjach między segmentami określane są na warunkach rynkowych.

Struktura organizacyjna Grupy odpowiada wyłonionym segmentom tworząc centra odpowiedzialności za zyski.

Podstawową miarą efektywności każdego segmentu sprawozdawczego jest zysk przed opodatkowaniem, bieżąco monitorowany przez Zarząd Jednostki Dominującej na podstawie wewnętrznych raportów kierownictwa.

Nie wystąpiły różnice w poniższej prezentacji danych finansowych w układzie segmentów, a polityką rachunkowości Grupy.

Grupa Kapitałowa Vistal Gdynia SA działa zarówno na rynku krajowym jak i rynkach zagranicznych. Głównym rynkiem zagranicznym w 2016 roku dla Grupy był rynek skandynawski (Finlandia, Norwegia, Szwecja). Istotnymi kontrahentami, z którymi Grupa kapitałowa Vistal Gdynia S.A. przekroczyła próg 10% skonsolidowanych przychodów byli:

- Kontrahent zagraniczny 1– udział w wysokości 14,5% przychodów, co stanowi 67 411 tys. zł – całość kwoty została zrealizowana na segmencie „Marine & Offshore”;
- Kontrahent zagraniczny 2– udział w wysokości 12,0% przychodów, co stanowi 55 625 tys. zł – całość kwoty została zrealizowana na segmencie „Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne”;
- Kontrahent zagraniczny 3– udział w wysokości 10,2% przychodów, co stanowi 47 189 tys. zł – całość kwoty została zrealizowana na segmencie „Marine & Offshore”;

Wartość przychodów od głównych odbiorców została wyliczona w oparciu o ujawnione przychody w sprawozdaniu skonsolidowanym za rok 2016 obejmujące wycenę kontraktów.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za okres	za okres	za okres	za okres	za okres	za okres
	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.
Przychody						
Przychody ze sprzedaży	159 001	195 877	89 471	19 028	-	463 377
Przychody ogółem	159 001	195 877	89 471	19 028	-	463 377
Koszt własny sprzedaży pomniejszony o amortyzację	(143 250)	(154 434)	(72 018)	(17 761)	-	(387 463)
Amortyzacja	(2 751)	(6 477)	(1 527)	(1 049)	(4 125)	(15 929)
Koszty ogólnego zarządu pomniejszone o amortyzację					(35 576)	(35 576)
Koszty sprzedaży					(1 956)	(1 956)
Pozostałe przychody operacyjne					2 194	2 194
Pozostałe koszty operacyjne					(2 283)	(2 283)
Wynik						
Zysk z działalności operacyjnej	13 000	34 966	15 926	218	(41 746)	22 364
Przychody finansowe					131	131
Koszty finansowe					(15 741)	(15 741)
Zysk przed opodatkowaniem	13 000	34 966	15 926	218	(57 356)	6 754
Podatek dochodowy	433	1 163	530	7		2 133
Zysk netto	13 433	36 129	16 456	225	(57 356)	8 887

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Pozostałe informacje w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za okres	za okres	za okres	za okres	za okres	za okres
	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.	Zakończony 31.12.2016 r.
Pozostałe informacje						
Aktywa segmentu	189 193	233 071	105 436	22 423	-	550 123
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	120 116	120 116
Aktywa ogółem	189 193	233 071	105 436	22 423	120 116	670 239
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwale	-	72	-	-	-	72
Zobowiązania segmentu	153 316	168 973	77 230	19 752	-	419 271
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	40 313	40 313
Zobowiązania ogółem	153 316	168 973	77 230	19 752	40 313	459 584
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	8 504	10 476	4 785	1 018	-	24 783
Nieprzypisane nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-	-	-	-	178	178
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne ogółem	8 504	10 476	4 785	1 018	178	24 961
Amortyzacja segmentu	2 751	6 477	1 527	1 049	-	11 804
Amortyzacja nieprzypisanych aktywów	-	-	-	-	4 125	4 125
Amortyzacja ogółem	2 751	6 477	1 527	1 049	4 125	15 929

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine & Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok
	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.
Przychody						
Przychody ze sprzedaży	219 932	131 061	46 753	12 567	-	410 313
Przychody ogółem	219 932	131 061	46 753	12 567	-	410 313
Koszt własny sprzedaży pomniejszony o amortyzację	(188 472)	(102 673)	(38 287)	(11 153)	-	(340 585)
Amortyzacja	(3 559)	(4 821)	(513)	(1 348)	(3 869)	(14 110)
Koszty ogólnego zarządu pomniejszone o amortyzację	-	-	-	-	(30 738)	(30 738)
Koszty sprzedaży	-	-	-	-	(1 864)	(1 864)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	7 984	7 984
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(3 035)	(3 035)
Wynik						-
Zysk z działalności operacyjnej	27 901	23 567	7 953	66	(31 522)	27 965
Przychody finansowe	-	-	-	-	1 566	1 566
Koszty finansowe	-	-	-	-	(10 520)	(10 520)
Zysk przed opodatkowaniem	27 901	23 567	7 953	66	(40 476)	19 011
Podatek dochodowy	-	(1 895)	(639)	(5)	(2 244)	(4 783)
Zysk netto	25 657	21 672	7 314	61	(40 476)	14 228

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Pozostałe informacje w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok
	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.
Pozostałe informacje						
Aktywa segmentu	228 425	153 218	48 155	13 007	-	442 805
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	105 242	105 242
Aktywa ogółem	228 425	153 218	48 155	13 007	105 242	548 047
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	-	82	-	-	-	82
Zobowiązania segmentu	91 531	69 108	11 472	4 504	-	176 615
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	164 984	164 984
Zobowiązania ogółem	91 531	69 108	11 472	4 504	164 984	341 599
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	11 203	6 676	2 381	640	-	20 900
Nieprzypisane nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-	-	-	-	2 795	2 795
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne ogółem	11 203	6 676	2 381	640	2 795	23 695
Amortyzacja segmentu	3 559	4 821	513	1 348	-	10 241
Amortyzacja nieprzypisanych aktywów	-	-	-	-	3 869	3 869
Amortyzacja ogółem	3 559	4 821	513	1 348	3 869	14 110

10. Nabycie jednostek zależnych oraz udziałów niekontrolujących

W okresie obrotowym miały miejsce następujące zmiany w kapitałach jednostek zależnych:

- podwyższenie kapitału w spółce Vistal Infrastructure Sp. z o.o. na kwotę 300 tys. zł w postaci przekazania spółce zależnej środków pieniężnych,
- podwyższenie kapitału w spółce Vistal Infrastructure Sp. z o.o. na kwotę 800 tys. zł w postaci konwersji udzielonej pożyczki na kapitał,
- podwyższenie kapitału w spółce Vistal Eko Sp. z o.o. na kwotę 481 tys. zł w postaci konwersji udzielonej pożyczki na kapitał,
- podwyższenie kapitału w spółce Vistal Ocynkownia Sp. z o.o. na kwotę 600 tys. zł w postaci konwersji udzielonej pożyczki na kapitał.

11. Przychody

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Przychody z tytułu realizacji umów budowlanych	438 178	388 844
Przychody ze sprzedaży innych usług	20 786	20 291
Przychody ze sprzedaży usług najmu	519	174
Przychody ze sprzedaży materiałów i towarów	3 894	1 004
	<u>463 377</u>	<u>410 313</u>

12. Koszty rodzajowe

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
<i>Koszty rodzajowe</i>		
Amortyzacja	15 929	14 110
Zużycie materiałów i energii	117 065	133 928
Usługi obce	238 290	185 010
Podatki i opłaty	2 830	2 547
Wynagrodzenia	41 349	33 613
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	7 830	6 519
Pozostałe koszty rodzajowe	11 273	9 192
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	4 286	1 412
Razem	<u>438 852</u>	<u>386 331</u>
Zmiana stanu produktów	(2 072)	(966)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	399 267	350 826
Koszty sprzedaży	1 956	1 876
Koszty ogólnego zarządu	39 701	34 595

13. Koszty ogólnego zarządu

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
<i>Koszty ogólnego zarządu</i>		
Amortyzacja	4 125	4 527
Zużycie materiałów i energii	992	995
Usługi obce	5 196	4 930
Podatki i opłaty	1 991	1 569
Wynagrodzenia	20 042	16 910
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 889	3 382
Pozostałe koszty rodzajowe	3 458	2 274
Koszty niewykorzystanych mocy produkcyjnych	8	8
Razem	39 701	34 595

14. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Koszty świadczeń pracowniczych		
Wynagrodzenia	41 349	33 613
Narzut na wynagrodzenia	6 435	5 235
Pozostałe świadczenia pracownicze	1 395	1 284
	49 179	40 132
	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Zatrudnienie		
Pracownicy - stanowiska administracyjne	280	178
Pracownicy - stanowiska pozostałe	105	140
	385	318

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

15. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	3 259
Zysk ze sprzedaży wartości niematerialnych	-	6
Rozwiązanie odpisów	-	82
Przychody z tytułu najmu	1	84
Otrzymane kary i odszkodowania	357	684
Odpisane zobowiązania	296	298
Przychody z odsprzedaży złomu, części zamiennych	449	1 946
Dotacje	93	4
Nadwyżki inwentaryzacyjne	266	1 305
Zwrot opłat sądowych	60	103
Odwrócenie odpisu aktualizującego prace rozwojowe	585	-
Inne	87	213
	2 194	7 984

16. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Straty ze zbycia aktywów		
Strata ze sprzedaży rzeczowego majątku trwałego	3	-
	3	-
Utworzone odpisy aktualizujące		
Zapasy	214	-
Należności z tytułu dostaw i usług	833	-
	1 047	-
Pozostałe koszty operacyjne		
Wartość netto zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	54	60
Koszty zaniechania inwestycji	7	463
Darowizny	39	32
Opłaty sądowe	113	190
Szkody komunikacyjne	49	17
Kary i odszkodowania	77	204
Niedobory inwentaryzacyjne	44	84
Koszty złomu	90	355
Spisanie należności pozostałych	213	864
Zwrot dotacji	415	-
Vat od przekazania majątku Vistal Marine	-	65
Odpis na prace badawczo-rozwojowe	-	585
Inne	132	116
	1 233	3 035
	2 283	3 035

17. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe	Kategoria instrumentów finansowych	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Przychody odsetkowe	Pożyczki udzielone i należności własne	131	103
Zysk na różnicach kursowych		-	669
Przychody z tytułu dyskonta		-	683
Inne		-	111
Przychody finansowe razem		131	1 566

Koszty finansowe	Kategoria instrumentów finansowych	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Koszty odsetkowe			
Odsetki od kredytów i pożyczek	Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu	9 746	7 815
Odsetki od dłużnych papierów wartościowych	Zobowiązania utrzymywane do terminu wykupu	255	1 378
Odsetki z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań budżetowych		64	46
Odsetki leasingowe		580	569
Odsetki pozostałe	Zobowiązania z tyt dostaw i usług	806	172
Koszty odsetkowe razem		11 451	9 980
Pozostałe koszty finansowe			
Strata na różnicach kursowych	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3 280	108
Koszty pozyskania kredytu, gwarancji bankowych	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	488	300
Strata ze zbycia inwestycji		71	-
Koszty dyskonta	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	449	-
Pozostałe		2	132
Pozostałe koszty finansowe razem		4 290	540
Koszty finansowe razem		15 741	10 520

18. Podatek dochodowy

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych w roku 2016 wynosiła 19%, natomiast podstawowa stawka podatku VAT w 2016 roku wynosiła – 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku sytuacja taka jest mało prawdopodobna.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ogólnie pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, zwłaszcza w zakresie podatku od nieruchomości.

	Rok	Rok
	zakończony	zakończony
Podatek dochodowy ujęty w zyskach i stratach bieżącego okresu	31.12.2016	31.12.2015
	PLN'000	PLN'000
Podatek dochodowy za bieżący okres	906	2 525
Powstanie/(odwrócenie) różnic przejściowych	(3 039)	2 258
Podatek dochodowy	(2 133)	4 783

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Podatek dochodowy ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

2016	Przed opodatkowaniem PLN'000	Podatek (obciążenie)/uznanie PLN'000	Po opodatkowaniu PLN'000
Przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej oraz wycena instrumentów zabezpieczających	35 723	(1 579)	34 144
2015	Przed opodatkowaniem PLN'000	Podatek (obciążenie)/uznanie PLN'000	Po opodatkowaniu PLN'000
Przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej oraz wycena instrumentów zabezpieczających	46 697	(10 563)	36 134

Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej

	Rok zakończony			
	31.12.2016		31.12.2015	
	%	PLN'000	%	PLN'000
Zysk/(strata) netto		8 887		14 228
Podatek dochodowy		(2 133)		4 783
Zysk/(strata) brutto		6 754		19 011
Podatek wyliczony według nominalnej stawki podatkowej	19%	1 283	19%	3 612
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	11%	749	12%	2 236
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	0%	(25)	(6%)	(1 089)
Nieujęte aktywa/(rezerwy) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22%	1 512	0%	56
Realizacja straty podatkowej na reorganizacji grupy kapitałowej	(85%)	(5 754)	0%	(32)
Inne różnice trwałe	2%	102	-	-
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(32%)	(2 133)	25%	4 783

19. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe razem	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	62 978	231 271	37 140	4 878	16 633	352 900	38 377	391 277
Zwiększenie stanu:								
- nabycie	-	444	2 284	1 971	2 616	7 315	16 202	23 517
- ujawnienie rzeczowych aktywów trwałych	-	-	2	499	598	1 099	-	1 099
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	420	25 897	4 448	-	7 034	37 799	-	37 799
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	37 130	-	-	-	37 130	208	37 338
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(128)	(1 198)	(1 318)	(3 257)	(5 901)	(372)	(6 273)
- likwidacja	-	(2)	(227)	-	(807)	(1 036)	(463)	(1 499)
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(37 799)	(37 799)
- leasing finansowy prawa wieczystego użytkowania gruntu	(5 246)	-	-	-	-	(5 246)	-	(5 246)
- przeklasyfikowanie prawa wieczystego użytkowania gruntu	(52 222)	-	-	-	-	(52 222)	-	(52 222)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(567)	(1 051)	(340)	(1 958)	-	(1 958)
- przeszacowanie do wartości godziwej	(79)	-	-	-	-	(79)	-	(79)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	5 851	294 612	41 882	4 979	22 477	369 801	16 153	385 954

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwale	Rzeczowe aktywa trwale razem	Rzeczowe aktywa trwale w budowie	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	5 851	294 612	41 882	4 979	22 477	369 801	16 153	385 954
Zwiększenie stanu:								
- nabycie	-	1 223	7 556	1 870	1 935	12 584	10 309	22 893
- przekwalifikowanie	-	-	-	-	378	378	-	378
- ujawnienie rzeczowych aktywów trwałych	-	47	-	-	4	51	-	51
- przeniesienie z innej grupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	116	-	-	116	-	116
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	11 995	748	205	2 205	15 153	-	15 153
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	84 001	-	-	-	84 001	-	84 001
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(681)	(338)	(178)	(207)	(1 404)	(108)	(1 512)
- likwidacja	-	-	(259)	(95)	(275)	(629)	(7)	(636)
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(17 635)	(17 635)
- przeniesienie do innej grupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-	(116)	(116)	-	(116)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(2 244)	(712)	-	(2 956)	-	(2 956)
- przeszacowanie do wartości godziwej	(547)	-	-	-	-	(547)	-	(547)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	5 304	391 197	47 461	6 069	26 401	476 432	8 712	485 144

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwale	Rzeczowe aktywa trwale razem	Rzeczowe aktywa trwale w budowie	Razem
Umorzenie i utrata wartości	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	80 931	11 554	2 565	9 393	104 443	-	104 443
Zwiększenie stanu								
- amortyzacja	-	5 349	4 982	1 266	2 336	13 933	-	13 933
- odpis aktualizacyjny	-	-	82	-	-	82	-	82
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	24 618	-	-	-	24 618	-	24 618
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(57)	(742)	(651)	(1 685)	(3 135)	-	(3 135)
- likwidacja	-	-	(178)	-	(699)	(877)	-	(877)
- odpisy aktualizujące	-	-	(110)	-	-	(110)	-	(110)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(287)	(898)	(340)	(1 525)	-	(1 525)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	110 841	15 301	2 282	9 005	137 429	-	137 429

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe razem	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	110 841	15 301	2 282	9 005	137 429	-	137 429
Zwiększenie stanu								
- amortyzacja	-	6 004	5 714	1 302	2 617	15 637	-	15 637
- przeniesienie z innej grupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	72	-	-	72	-	72
- odpis aktualizacyjny	-	-	72	-	-	72	-	72
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	81 599	-	-	-	81 599	-	81 599
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(86)	(192)	(89)	(135)	(502)	-	(502)
- likwidacja	-	-	(198)	(92)	(241)	(531)	-	(531)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(2 017)	(712)	-	(2 729)	-	(2 729)
- odpis aktualizacyjny	-	-	(82)	-	-	(82)	-	(82)
- przeniesienie do innej grupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-	(72)	(72)	-	(72)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	-	198 358	18 670	2 691	11 174	230 893	-	230 893
Wartość księgowa								
Według stanu na dzień 01.01.2015	62 978	150 340	25 586	2 313	7 240	248 457	38 377	286 834
Według stanu na dzień 31.12.2015	5 851	183 771	26 581	2 697	13 472	232 372	16 153	248 525
Według stanu na dzień 31.12.2016	5 304	192 839	28 791	3 378	15 227	245 539	8 712	254 251

W okresie sprawozdawczym Grupa odwróciła z 2015 r. odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 82 tys. zł oraz naliczyła na dzień 31.12.2016 r. odpis aktualizujący w wysokości 72 tys. zł. Odwrócenie jak i naliczenie odpisu aktualizującego dotyczy urządzeń technicznych i maszyn wycenianych do wartości godziwej w spółce Vistal Shipyard Sp. z o.o. nabytej w 2010 roku.

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych w cenie nabycia

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
	PLN'000	PLN'000
Vistal Gdynia SA	42 781	37 386
Grunty	5 098	5 098
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	37 683	32 288
Vistal Offshore sp. z o.o.	79 777	80 718
Grunty	-	-
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	79 777	80 718
Vistal Stocznia Remontowa sp. z o.o.	9 918	7 228
Grunty	-	-
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	9 918	7 228
Vistal Eko sp. z o.o.	2 084	622
Grunty	622	622
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1 462	-

Wartości godziwe gruntów i budynków

Na 31.12.2016 r. Spółka dokonała wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę wartości rzeczowych aktywów trwałych należących do gruntów, budynków oraz obiektów inżynierii lądowej do wartości godziwej. Wyceny wartości godziwej nieruchomości gruntowych pod drogami i pod placami dokonano w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej w oparciu o ceny transakcyjne odnotowane na lokalnym i porównywalnym rynku nieruchomości, a także w podejściu dochodowym, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Nieruchomości gruntowe zabudowane halami produkcyjnymi wyceniono w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej. Do wyliczenia wartości godziwej nieruchomości zabudowanych rzeczoznawca majątkowy przyjął podejście dochodowe, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Wartości obiektów inżynierii lądowej określono w podejściu kosztowym, metodą kosztu odtworzenia, przy użyciu techniki wskaźnikowej. W tabeli poniżej przedstawiono aktywa niefinansowe wykazywane wg wartości godziwej w podziale na poszczególne metody wyceny.

Poszczególne poziomy zdefiniowano w sposób następujący:

- Ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (poziom 1).
- Dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem poziomu 1 możliwe do zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wyliczeń opartych na cenach) (poziom 2).
- Dane wejściowe dla wyceny składnika aktywów bądź zobowiązań, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (poziom 3).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

W trakcie roku obrotowego nie nastąpiły żadne przeniesienia pomiędzy poziomem 1, 2 i 3.

	Pomiary wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2016 za pomocą		
	Ceny notowane z aktywnych rynków dla identycznych aktywów (Poziom 1)	Inne istotne obserwowalne dane wejściowe (Poziom 2)	Istotne niemożliwe do zaobserwowania dane wejściowe (Poziom 3)
Powtarzalne pomiary wartości godziwej			
<i>Grunty, budynki i budowle</i>			198 143
- grunty	-	-	5 304
- budynki	-	-	151 704
- budowle	-	-	41 135

Zewnętrzna wycena gruntów i budynków w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia porównawczego, dochodowego i kosztowego. Niezależny rzeczoznawca określił dane wejściowe w oparciu o wielkość, wiek i stan gruntów i budynków, stan lokalnej gospodarki i porównywalne ceny w odpowiedniej gospodarce narodowej.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Informacje o wycenie wartości godziwej przy użyciu istotnych niemożliwych do zaobserwowania danych wejściowych (Poziom 3)

Opis	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2016r.	Technika(i) wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Grunty	5 304				
- grunty	5 281	Podejście porównawcze	Cena za metr kwadratowy	14,00 PLN - 211,47 PLN	Im wyższa cena za metr, tym wyższa wartość godziwa
- grunty	23	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	2,00 PLN - 3,60 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa
Budynki	151 704				
- budynki	10 663	Podejście porównawcze	Cena za metr kwadratowy	918,57 PLN - 2 537,38 PLN	Im wyższa cena za metr, tym wyższa wartość godziwa
- budynki	121 349	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	12,00 PLN - 57,50 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa
- budynki	17 561	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	28,00 PLN/M2 - 66,00 PLN/M2	Im wyższy zysk z działalności z metra kwadratowego, tym wyższa wartość godziwa
- budynki	2 131	Podejście kosztowe	Cena za obiekt porównywalny		Im wyższa cena za obiekt porównywalny, tym wyższa wartość godziwa

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Budowle	41 135				
- budowle	20 377	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	2,63 PLN - 9,50 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa
- budowle	7 948	Podejście kosztowe	Cena za obiekt porównywalny		Im wyższa cena za obiekt porównywalny, tym wyższa wartość godziwa
- budowle	12 810	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr bieżący, w zależności od pojemności brutto statku		Im wyższa cena wynajmu za metr, tym niższa wartość godziwa

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Dzierżawa nieruchomości

Grupa użytkuje na podstawie umów dzierżawy pomieszczenia biurowe, pomieszczenia produkcyjne i place. Suma rocznych opłat z tytułu czynszów za dzierżawę nieruchomości wyniosła 3 606 tys. zł netto (2015 r.: 2 931 tys. zł).

Rzeczowe aktywa trwale w leasingu

Grupa użytkuje maszyny produkcyjne, środki transportu i inne rzeczowe aktywa trwale w ramach umów leasingu finansowego. W przypadku niektórych z takich umów Grupa ma możliwość zakupu maszyn po zakończeniu okresu leasingu po obniżonej cenie. Przeciętna długość okresów, na jakie zawierano umowy wynosiła odpowiednio dla maszyn od 2 do 5 lat, dla środków transportu od 2 do 3 lat i dla pozostałych leasingowanych rzeczowych aktywów trwałych 4 lata. Zabezpieczeniem zobowiązań są rzeczowe aktywa trwale oraz zabezpieczenie zwykle stanowi weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. W ciągu roku Grupa nabyła leasingowane aktywa o wartości brutto 8 187 tys. zł (2015 r. - 5 018 tys. zł – nota 28). W większości umowy leasingowe zawierane były w walucie polskiej.

Wartość majątku stanowiącego zabezpieczenie

Na 31.12.2016 r. wartość księgowa nieruchomości własnych stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 187 739 tys. zł, wartość księgowa prawa wieczystego użytkowania stanowiącego zabezpieczenie wyniosła 50 281 tys. zł, wartość księgowa ruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 18 039 tys. zł, wartość księgowa majątku obrotowego stanowiącego zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 5 000 tys. zł, wartość księgowa udziałów stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 72 560 tys. zł.

Rzeczowe aktywa trwale w budowie

W okresie sprawozdawczym Grupa kontynuowała zwiększanie nakładów na rzeczowe aktywa trwale w budowie. Prowadzone projekty dotyczyły głównie budowy budynku produkcyjno-magazynowego wraz z estakadą suwnic i infrastrukturą w Czarnej Białostockiej, oprzyrządowania do montażu kontenerów, adaptacji laminarni na śrutownię, przebudowy pomieszczeń na uruchomienie ślusarni, łoża montażowego oraz nakładów na wdrożenie systemu ERP. Koszt wytworzenia w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. wyniósł 10 309 tys. zł (w okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.: 16 202 tys. zł).

Grupa w okresie sprawozdawczym oddała do użytkowania środki trwałe na łączną wartość 17 635 tys. zł. Kwota ta dotyczy głównie oddania do użytkowania środków trwałych w spółce Vistal Offshore Sp. z o.o., Vistal Gdynia SA, Vistal Eko, Vistal Ocynkownia Sp. z o.o. oraz Vistal Stocznia Remontowa.

W spółce Vistal Offshore Sp. z o.o. oddano do użytkowania kontenery socjalne, łoża montażowe i wózki transportowe, w spółce Vistal Gdynia - halę produkcyjną wraz z infrastrukturą w Czarnej Białostockiej, zakończony I i II etap wdrożenia systemu ERP oraz prawo do patentu, w spółce Vistal Ocynkownia zakończono zabudowę filtrowentylatora i absorbera, budowę wiatrolapu, modernizację trafostacji i wagi samochodowej oraz adaptację laminarni na śrutownię, w spółce Vistal Stocznia Remontowa – modernizację Nabrzeża Węgierskiego i plac montażowy, a w spółce Vistal Eko – Halę w Kartoszyńcu.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

20. Wartości niematerialne

	Wartość firmy	Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, programy komputerowe	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Razem
Wartość brutto	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	108	818	120	1046
Zwiększenie stanu:				
- nabycie	-	178	-	178
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(24)	-	(24)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	108	972	120	1 200
Zwiększenie stanu:				
- nabycie	-	144	-	144
- przeniesienie z wartości niematerialnych w trakcie rozwoju	-	2 482	-	2 482
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	(28)	(76)	-	(104)
- likwidacja	-	(16)	-	(16)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	80	3 506	120	3 706

	Wartość firmy	Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, programy komputerowe	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Razem
Umorzenie i utrata wartości	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	549	120	669
Zwiększenie stanu				
- amortyzacja	-	192	-	192
- odpis aktualizacyjny	-	-	-	-
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(17)	-	(17)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	724	120	844
Zwiększenie stanu				
- amortyzacja	-	298	-	298
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(76)	-	(76)
- likwidacja	-	(16)	-	(16)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	-	930	120	1 050

Wartość księgowa				
Według stanu na dzień 01.01.2015	108	269	-	377
Według stanu na dzień 31.12.2015	108	248	-	356
Według stanu na dzień 31.12.2016	80	2 576	-	2 656

Amortyzacja wartości niematerialnych oraz odpisy aktualizujące

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych są ujmowane jako koszt okresu w ramach kosztów działalności operacyjnej.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

21. Prawa wieczystego użytkowania gruntu

Od 1 stycznia 2011 roku w związku z nowelizacją ustawy o przekształceniu prawa wieczystego gruntów w prawo własności nieruchomości Grupa dokonała zmiany klasyfikacji oraz wyceny i ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej praw wieczystego użytkowania gruntów, które do 31 grudnia 2014 roku prezentowane były jako leasing finansowy. W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 roku Grupa dokonała zmiany klasyfikacji praw wieczystego użytkowania gruntów z leasingu finansowego na leasing operacyjny. Na moment przekształcenia dotychczasowa wartość księgowa odpowiadająca wartości godziwej została przyjęta jako wartość początkowa w wartości 57 048 tys. zł.

Wartość praw wieczystego użytkowania gruntów na dzień 31 grudnia 2016 r. po uwzględnieniu odpisu za rok 2015 i 2016 wyniosła 50 340 tys. zł.

Tabela ruchów praw wieczystego użytkowania gruntów

	Prawo wieczystego użytkowania gruntu
	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	51 802
Zwiększenie stanu:	
- nabycie	420
Zmniejszenia:	
- odpis	(940)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	51 282
Zwiększenie stanu:	
- nabycie	-
Zmniejszenia:	
- odpis	(942)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	50 340

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

22. Inwestycje długoterminowe, inne długoterminowe aktywa finansowe oraz pozostałe aktywa finansowe

22.1 Inne długoterminowe aktywa finansowe i pozostałe aktywa finansowe

	Stan na dzień	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	4 185	4 032
	4 185	4 032
Inwestycje krótkoterminowe		
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	37	454
	37	454

22.2 Udziały we wspólnych działaniach (operacjach)

W 2016 roku Grupa zawarła jedną umowę konsorcjalną, na podstawie której Grupa posiada współkontrolę nad ustaleniami umownymi. Udział Grupy w konsorcjum wynosi 50%. Na podstawie wspomnianej umowy Grupa rozpoznała w sprawozdaniu finansowym 50% aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów powiązanych z ustaleniem umownym, które zaprezentowano poniżej:

	Stan na dzień	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej		
Aktywa		
Należności krótkoterminowe, w tym:		
- wycena kontraktów budowlanych	982	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 768	-
Pasywa		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne do 12 miesięcy, w tym:		
- od jednostek pozostałych	16 268	-
	Rok zakończony	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat i innych całkowitych dochodów		
Przychody	1 019	-
Koszt własny sprzedaży	920	-

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

23. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Okres zakończony 31 grudnia 2016 roku	Stan na początek okresu PLN'000	Zmiana ujęta w zyskach i stratach PLN'000	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach PLN'000	Stan na koniec okresu PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	198	260	-	458
Rezerwy na usługi obce	33	3	-	36
Rezerwy na niewypłacone wynagrodzenia i narzuty	207	46	-	253
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	212	281	-	493
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	35	10	-	45
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 530	(37)	-	1 493
Naliczone odsetki	135	(16)	-	119
Dyskonto	15	132	24	171
Różnice kursowe	608	484	-	1 092
Nierozliczone delegacje	3	-	-	3
Rezerwa na koszty	94	89	-	183
Straty podatkowe	2 323	12 741	-	15 064
Wycena transakcji typu forward	103	36	(45)	94
Wycena umów budowlanych	15 594	8 745	-	24 339
Zysk zawarty w zapasach	9	-	-	9
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	926	21	-	947
Korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	2 557	(2 548)	-	9
Wycena znaku towarowego	5 392	(1 033)	-	4 359
Inne	12	(10)	-	2
Ujęcie przychodów i kosztów w różnych okresach sprawozdawczych	38	-	-	38
Umowa sponsorska	46	(46)	-	-
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych	16	-	-	16
	30 086	19 158	(21)	49 223
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(22 418)	-	-	(40 379)
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	7 668	19 158	(21)	8 844

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Okres zakończony 31 grudnia 2016 roku	Stan na początek okresu	Zmiana ujęta w zyskach i stratach	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	10 440	251	-	10 691
Należne odsetki	259	25	-	284
Wycena umów budowlanych	23 618	15 733	-	39 351
Różnice kursowe	53	103	-	156
Dyskonto kredytów	383	(77)	-	306
Należne kary naliczone kontrahentom	1 272	26	-	1 298
Wycena transakcji typu forward	38	1	(20)	19
Umowa sponsorska	-	57	-	57
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	314	-	-	314
Zysk zawarty w zapasach	3	-	-	3
Wycena rzeczowych aktywów trwałych	9 267	-	301	9 568
	45 647	16 119	281	62 047
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(22 418)	-	-	(40 379)
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	23 229	16 119	281	21 668

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Okres zakończony 31 grudnia 2015 roku	Stan na początek okresu	Zmiana ujęta w zyskach i stratach	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	101	97	-	198
Rezerwy na usługi obce	29	4	-	33
Rezerwy na niewypłacone wynagrodzenia i narzuty	148	59	-	207
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	105	107	-	212
Rezerwy na odpisy emerytalne i rentowe	37	(2)	-	35
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 559	(29)	-	1 530
Naliczone odsetki	131	4	-	135
Dyskonto	16	(1)	-	15
Różnice kursowe	646	(38)	-	608
Nierozliczone delegacje	2	1	-	3
Rezerwa na koszty	124	(30)	-	94
Wycena transakcji typu forward	203	(53)	(47)	103
Straty podatkowe	2 087	236	-	2 323
Wycena umów budowlanych	10 078	5 516	-	15 594
Zysk zawarty w zapasach	8	1	-	9
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	1 262	(336)	-	926
Ulga na złe długi	-	-	-	-
Korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	1 568	989	-	2 557
Wycena znaku towarowego	6 811	(1 419)	-	5 392
Inne	19	(7)	-	12
Ujęcie przychodów i kosztów w różnych okresach sprawozdawczych	-	38	-	38
Umowa sponsorska	-	46	-	46
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych	-	16	-	16
	24 934	5 199	(47)	30 086
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(15 690)	-	-	(22 418)
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	9 244	5 199	(47)	7 668

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Okres zakończony 31 grudnia 2015 roku	Stan na początek okresu	Zmiana ujęta w zyskach i stratach	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	10 364	76	-	10 440
Należne odsetki	533	(274)	-	259
Wycena umów budowlanych	14 991	8 627	-	23 618
Różnice kursowe	50	3	-	53
Dyskonto kredytów	248	135	-	383
Wycena transakcji typu forwardów	0	4	34	38
Należne kary naliczone kontrahentom	1 291	(19)	-	1 272
Umowa sponsorska	20	(20)	-	-
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	1 383	(1 069)	-	314
Inne	6	(6)	-	-
Zysk zawarty w zapasach	3	-	-	3
Wycena rzeczowych aktywów trwałych	6 843	-	2 424	9 267
	35 732	7 457	2 458	45 647
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(15 690)	-	-	(22 418)
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	20 042	7 457	2 458	23 229

Grupa nie rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej za 2012 rok w wysokości 807 tys. zł.

24. Zapasy

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Materiały (surowce)	11 938	9 551
Towary	914	4 687
Produkty gotowe	45	45
Półprodukty	-	147
	12 897	14 430

W 2016 r. utworzono odpis aktualizujący wartość zapasów w wysokości 214 tys. zł. Koszt zapasów ujęty w koszcie własnym sprzedaży wyniósł 88 814 tys. zł (2015 r. 99 715 tys. zł).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
<i>Należności krótkoterminowe</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty do 12 miesięcy	77 712	61 902
Należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	34	34
Wycena kontraktów budowlanych	200 877	118 481
Kaucje	3 836	3 100
- do 12 miesięcy	993	1 504
- powyżej 12 miesięcy	2 843	1 596
Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu dostaw i usług	(8 560)	(9 916)
	273 899	173 601
Bieżąca należność z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	12	338
	12	338
<i>Należności pozostałe</i>		
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	16 271	7 499
VAT do odliczenia w przyszłym okresie	11 658	15 447
Zaliczki na dostawy	1 049	1 208
Zaliczki na rzeczowe akty wa trwale w budowie	63	34
Należności od pracowników	280	208
Rozliczenia międzyokresowe-gwarancje ubezpieczeniowe	953	435
Rozliczenia międzyokresowe-umowa sponsorska	450	475
Rozliczenia międzyokresowe-pozostałe	991	531
Inne	164	122
	31 879	25 959
	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
<i>Należności długoterminowe</i>		
Rozliczenia międzyokresowe z tyt. gwarancji ubezpieczeniowych	2 280	1 207
Ubezpieczenia budowlane	612	35
Inne należności długoterminowe	656	535
	3 548	1 777

Na dzień 31 grudnia 2016 r. łączne przychody ujęte w roku bieżącym oraz w poprzednich latach obrotowych, w związku z niezakończonymi umowami o usługi budowlane rozliczanymi przez Vistal Gdynia na dzień sprawozdawczy wyniosły 648 441 tys. zł (2015 r.: 574 586 tys. zł), natomiast poniesione koszty: 501 785 tys. zł (2015 r.: 450 834 tys. zł). Otrzymane zaliczki z tytułu umów budowlanych zaprezentowano jako pomniejszenie należności z tytułu kontraktów budowlanych w kwocie 6 123 tys. zł (5 579 tys. zł w 2015 r.) i w pozycji zobowiązań w kwocie 4 065 tys. zł (0 zł w 2015 r.).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Zmiany w stanie odpisów aktualizujących stan należności

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Stan odpisów aktualizujących należności na początek okresu	9 916	10 122
Zwiększenia		
- Utworzenie odpisów aktualizujących	854	469
Zmniejszenia		
- Rozwiązanie/wykorzystanie odpisów aktualizujących	(2 210)	(675)
Stan odpisów aktualizujących należności na koniec okresu	<u>8 560</u>	<u>9 916</u>

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	23 391	15 195
Lokaty	4 300	4 310
Czeki	-	120
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>27 691</u>	<u>19 625</u>

27. Kapitał własny

Struktura własnościowa kapitału i procent posiadanych akcji Jednostki Dominującej w 2016 roku

Akcjonariusz	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji PLN'000	Udział % w kapitale podstawowym	Udział % w liczbie głosów
BMMR Investments Sp. z o.o.	7 500 000	375	52,78%	52,78%
Bożena Matyka	2 500 000	125	17,59%	17,59%
Pozostali akcjonariusze	4 210 000	211	29,63%	29,63%
Razem	<u>14 210 000</u>	<u>711</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>

Jednostką dominującą Grupy najwyższego szczebla jest BMMR Investments Sp. z o.o.

27.1 Akcje zwykłe i akcje uprzywilejowane

Na 31 grudnia 2016 r. zarejestrowany kapitał zakładowy Grupy składał się z 14 210 000 akcji zwykłych. Wartość nominalna wszystkich akcji wynosiła 711 tys. zł (0,05 zł za każdą akcję). Wszystkie wyemitowane akcje były w pełni opłacone. Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia.

W Grupie nie występują akcje uprzywilejowane.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Zysk netto przypadający na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi podstawowemu, ponieważ nie występują instrumenty rozwadniające zysk netto na jedną akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję.

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej w tys. złotych (A)	8 887	14 228
Średnioważona liczba akcji w tys. sztuk (B)	14 210	14 210
Liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowanych do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję w tys. sztuk	14 210	14 210
Zysk netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	0,63	1,00

27.2 Dywidendy proponowane przez Zarząd

Zysk za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 zostanie podzielony w oparciu o uchwały Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej w oparciu o wynik finansowy Jednostki Dominującej.

Zarząd Jednostki Dominującej rekomenduje przeznaczenie zysku netto za 2016 rok w wysokości 11 589 tys. zł na kapitał rezerwowy.

28. Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych

Nota prezentuje dane o zobowiązaniach Grupy z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Informacje odnośnie ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i ryzyko płynności przedstawia nota 33.4, 33.6 oraz 33.7.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Zobowiązania długoterminowe		
Zabezpieczone kredyty i pożyczki	74 122	82 754
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych (zabezpieczone)	-	15 840
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	8 512	6 113
Gwarancje bankowe	101	48
	82 735	104 755
Zobowiązania krótkoterminowe		
Krótkoterminowa część zabezpieczonych na majątku kredytów	189 026	56 796
Krótkoterminowa część kredytów zabezpieczonych w inny sposób	19 889	57 350
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-	240
Krótkoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	3 757	3 302
Gwarancje bankowe	218	57
Zobowiązania z tytułu faktoringu	8 372	-
Kontrakty terminowe forward	397	337
	221 659	118 082

Jednostka Dominująca w dniu 17 kwietnia 2014 r. dokonała emisji dłużnych papierów wartościowych w ilości 20 tys. sztuk obligacji „serii B” o wartości nominalnej 1 tys. zł za 1 sztukę. Wartość emisji wyniosła 20 000 tys. zł. Okres zapadalności wynosił 3 lata. Obligacje zostały opłacone w wysokości: 10 160 tys. zł poprzez potrącenie wierzytelności inwestora w stosunku do Emitenta w tej samej wysokości, wynikającej z nabycia przez Emitenta od inwestora celem umorzenia obligacji własnych Emitenta „serii A”, wyemitowanych w dniu 21 listopada 2012 r. w liczbie 10 tys. sztuk, o wartości nominalnej 1 tys. zł każda; na wierzytelność tą składała się suma 10 000 tys. zł stanowiąca wartość nominalną obligacji serii A oraz suma 160 tys. zł stanowiąca odsetki za część okresu odsetkowego, tj. od dnia 21 lutego 2014 r. do dnia emisji oraz opłacone w wysokości 9 840 tys. zł poprzez wpłatę na rachunek bankowy prowadzony dla Oferującego.

Jednostka Dominująca w dniu 15 lipca 2015 r. wykupiła 2 tys. szt. obligacji na łączną kwotę 2 000 tys. zł oraz w dniu 19 października 2015 r. Jednostka Dominująca wykupiła kolejne 2 tys. szt. obligacji również na łączną kwotę 2 000 tys. zł. Jednostka Dominująca w dniu 13 stycznia 2016 roku wykupiła 16 tys. szt. obligacji na łączną kwotę 16 000 tys. zł.

Kredyty bankowe są zabezpieczone nieruchomościami i udziałem w prawie wieczystego użytkowania – wartość hipotek 225 851 tys. zł i 36 495 tys. EUR (2015 r.: 170 675 tys. zł i 37 695 tys. EUR), zastawami rejestrowymi o wartości 210 067 tys. zł i 35 652 tys. EUR (2015 r.: 150 067 tys. zł i 35 652 EUR) i przewłaszczeniem zapasów oraz rzeczowych aktywów trwałych w wartości 3 596 tys. zł (2015 r.: 3 596 tys. zł i 51 tys. EUR).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu		Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu		Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu		Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu	
	31.12.2016 PLN'000	Odsetki 31.12.2016 PLN'000	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000	31.12.2015 PLN'000	Odsetki 31.12.2015 PLN'000	31.12.2015 PLN'000	
Do roku	4 289	532	3 757	3 815	513	3 302		
1 do 5 lat	9 151	639	8 512	6 669	556	6 113		
Powyżej 5 lat	-	-	-	-	-	-		
Ogółem	13 440	1 171	12 269	10 484	1 069	9 415		

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego

	Stan na dzień	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego		
Grunty	-	-
Urządzenia techniczne i maszyny	11 484	8 873
Środki transportu	1 762	1 597
Inne rzeczowe aktywa trwałe	741	45
Razem	13 987	10 515

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu finansowego w trakcie roku obrotowego

	Stan na dzień	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu finansowego w trakcie roku		
Grunty	-	-
Urządzenia techniczne i maszyny	5 153	3 330
Środki transportu	1 111	919
Inne rzeczowe aktywa trwałe	710	7
Razem	6 974	4 256

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu finansowego w trakcie roku obrotowego

	Stan na dzień	
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu finansowego w trakcie roku		
Grunty	-	-
Urządzenia techniczne i maszyny	6 017	3 809
Środki transportu	1 329	1 201
Inne rzeczowe aktywa trwałe	841	8
Razem	8 187	5 018

29. Przychody przyszłych okresów

Grupa wykazała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji krótkoterminowych przychodów przyszłych okresów leasing zwrotny w wysokości 228 tys. zł. W ogólnej kwocie długoterminowych przychodów przyszłych okresów w wysokości 232 tys. zł przychody przyszłych okresów z tytułu leasingu zwrotnego stanowiły wartość 227 tys. zł, pozostała kwota 5 tys. zł dotyczyła rozliczenia środków z funduszu prewencyjnego (2015 r.: 455 tys. zł).

30. Rezerwy

	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	194
Utworzenie	354
Wykorzystanie	-
Rozwiązanie	(191)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	357
Część długoterminowa	155
Część krótkoterminowa	202
	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	357
Utworzenie	407
Wykorzystanie	-
Rozwiązanie	(353)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	411
Część długoterminowa	210
Część krótkoterminowa	201

30.1 Założenia aktuarialne

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dzień sprawozdawczy (wyrażone jako wartości średnioważone) dotyczą rezerw na odprawy emerytalne:

	31.12.2016	31.12.2015
Stopa dyskontowa	3,55%	3,18%
Przyszły wzrost wynagrodzeń	2,50%	2,50%
Stopa inflacji	2,50%	2,50%

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne do 12 miesięcy	111 803	72 556
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne powyżej 12 miesięcy	1 837	1 171
Przychody przyszłych okresów z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	54	2 941
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - razem	113 694	76 668
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	413	1 469
	413	1 469
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	3 110	1 634
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	8 572	11 177
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 579	2 039
VAT do rozliczenia w innym okresie	1 758	555
Inne	2 525	951
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe - razem	18 544	16 356

Wartość przychodów przyszłych okresów z tytułu wyceny umów budowlanych wyniosła na 31 grudnia 2016 roku 54 tys. zł (w 2015 r.: 2 941 tys. zł) i została zaprezentowana jako zobowiązania handlowe. Ekspozycja na ryzyko walutowe oraz ryzyko związane z płynnością w odniesieniu do zobowiązań została przedstawiona w nocie 33.4 i 33.6.

32. Instrumenty finansowe

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Wartość księgowa kategorii i klas aktywów finansowych:		
Pożyczki i należności, w tym:		
(i) Należności z tytułu dostaw i usług	69 186	52 020
(ii) Pozostałe pożyczki i należności finansowe	37	454
- Pożyczki udzielone	37	454
(iii) Pozostałe należności finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (kaucje)	3 836	3 100
Pożyczki i należności, razem	73 059	55 574
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	4 185	4 032
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27 691	19 625
	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Wartość księgowa kategorii i klas zobowiązań finansowych:		
Instrumenty zabezpieczające	397	337
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:		
(i) Oprocentowane kredyty i pożyczki	283 037	196 900
(ii) Wyemitowane obligacje	-	16 080
(iii) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	113 640	73 727
(iv) Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-
(v) Zobowiązania z tytułu faktoringu	8 372	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	405 049	286 707
Pozostałe zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39		
(i) Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	12 269	9 415
Pozostałe zobowiązania finansowe, razem	12 269	9 415

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,

- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe. Spółka dokonuje wyceny długoterminowych kredytów bankowych w oparciu o ich skorygowaną cenę nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na głównie zmienny charakter ich oprocentowania,

- instrumenty pochodne walutowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej,

- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Na dzień bilansowy nie wystąpiły takie aktywa.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

- Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- Poziom 3 - wartość godziwa nie opierająca się o obserwowalne dane rynkowe.

	Stan na dzień 31.12.2016			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Instrumenty zabezpieczające	-	397	-	397

	Stan na dzień 31.12.2015			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Instrumenty zabezpieczające	-	337	-	337

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

33. Zarządzanie ryzykiem finansowym

33.1 Wprowadzenie

Grupa jest narażona na następujące rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych:

- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko rynkowe.

Nota przedstawia informacje na temat ekspozycji Grupy na dany rodzaj ryzyka, cele, zasady oraz procedury pomiaru i zarządzania ryzykiem przyjęte przez Grupę, jak też informacje o zarządzaniu kapitałem przez Grupę.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń i posiada wdrożoną politykę zarządzania ryzykiem finansowym, politykę rachunkowości zabezpieczeń oraz procedury operacyjne zarządzania ryzykiem finansowym

33.2 Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem

Zarząd Jednostki Dominującej ponosi odpowiedzialność za ustanowienie i nadzór nad zarządzaniem ryzykiem finansowym Grupy.

Zasady zarządzania ryzykiem przez Grupę mają na celu identyfikację, ocenę, analizę ryzyk na które Grupa jest narażona jak również kontrolę podjętych działań. Przeprowadzona identyfikacja oraz analiza stanowi podstawę do podjęcia decyzji o najefektywniejszej metodzie ograniczenia ryzyka do dopuszczalnych poziomów określonych przez Zarząd Jednostki Dominującej. Zasady zarządzania ryzykiem i systemy podlegają regularnym przeglądom w celu uwzględnienia zmiany warunków rynkowych i zmian w działalności Grupy. Kontrola efektywności podjętych działań umożliwia doskonalenie metod zarządzania ryzykiem ograniczających możliwość wystąpienia negatywnych skutków dla Grupy. System zarządzania ryzykiem w Grupie opiera się na aktywnym podejściu do przyczyn wystąpienia negatywnych zdarzeń poprzez działania prewencyjne, transfer ryzyka na instytucje ubezpieczeniowe, hedging, dywersyfikację bądź w określonych przypadkach retencję ryzyka.

33.3 Ryzyko kredytowe

Zarząd Jednostki Dominującej stosuje politykę kredytową, zgodnie z którą ekspozycja na ryzyko kredytowe jest monitorowana na bieżąco. Ocena wiarygodności kredytowej jest przeprowadzana w stosunku do wszystkich klientów wymagających kredytowania powyżej określonej kwoty. Spółki Grupy nie wymagają zabezpieczenia majątkowego od swoich klientów w stosunku do aktywów finansowych. Jednak istotne kontrakty obejmowane są ubezpieczeniem. Zgodnie z przepisami Ustawa Prawo Budowlane za płatności z tytułu kontraktów odpowiada solidarnie inwestor wraz z generalnym wykonawcą.

Na dzień sprawozdawczy występowała istotna koncentracja ryzyka kredytowego, jednak wyżej opisane działania w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej skutecznie pozwalają je ograniczyć.

Wartość księgową każdego aktywa finansowego, również pochodnych instrumentów finansowych, przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Pozycje aktywów bieżących

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Pozycje aktywów bieżących		
Należności handlowe	273 899	173 601
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27 691	19 625

Należności od 2 największych odbiorców Grupy wynoszą 20 941 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 r. (2015 r.: 13 503 tys. zł).

Odpisy aktualizujące

Struktura wiekowa pożyczek i należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

	Wartość brutto 31.12.2016 PLN'000	Odpis aktualizujący 31.12.2016 PLN'000	Wartość netto 31.12.2016 PLN'000
Niewymagalne	237 720	(178)	237 542
Przeterminowane od 0 do 30 dni	11 715	-	11 715
Przeterminowane od 31 do 120 dni	10 891	-	10 891
Przeterminowane od 121 do 365 dni	3 360	(27)	3 333
Przeterminowane powyżej 1 roku	17 976	(7 713)	10 263
Dochodzone na drodze sądowej	834	(642)	192
	282 496	(8 560)	273 936

	Wartość brutto 31.12.2015 PLN'000	Odpis aktualizujący 31.12.2015 PLN'000	Wartość netto 31.12.2015 PLN'000
Niewymagalne	154 130	-	154 130
Przeterminowane od 0 do 30 dni	2 891	-	2 891
Przeterminowane od 31 do 120 dni	6 395	-	6 395
Przeterminowane od 121 do 365 dni	1 899	-	1 899
Przeterminowane powyżej 1 roku	17 298	(9 275)	8 023
Dochodzone na drodze sądowej	1 358	(641)	717
	183 971	(9 916)	174 055

Na dzień 31 grudnia 2016 roku 84% (31 grudnia 2015 roku: 84%) należności z tytułu pożyczek i należności z tytułu dostaw i usług była regulowana terminowo. Tym samym ryzyko kredytowe Grupy kształtuje się na niskim poziomie.

33.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności w przypadku instrumentów finansowych związane jest z brakiem możliwości obrotu bądź jego znacznego ograniczenia co sprawia, że nie mogą być kupione lub sprzedane w dowolnym czasie lub cena po jakiej zostanie zrealizowana transakcja w istotny sposób odbiega od ceny, która mogłaby zostać uzyskana na w pełni płynnym rynku.

Ryzyko płynności związane jest również z wystąpieniem trudności w spełnieniu przez Grupę obowiązków związanych ze zobowiązaniami finansowymi, które rozliczane są w drodze wydania środków pieniężnych lub

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

innych aktywów finansowych. Zarządzanie płynnością polega na zapewnianiu, w możliwie najwyższym stopniu, aby Grupa zawsze posiadała płynność wystarczającą do regulowania wymagalnych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażania na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Grupy. Grupa utrzymuje płynność finansową dzięki wysokiej ściągłości należności oraz dysponowaniu odpowiednimi rezerwami pieniężnymi w ramach przyznaných limitów kredytowych zarówno w formie kredytów w rachunkach jak i linii odnawialnych.

Grupa posiada szereg zawartych umów kredytowych w Bankach, w części z nich znajdują się zapisy o wskaźnikach finansowych jakie Grupa powinna utrzymywać w trakcie ich obowiązywania. Wskaźniki dotyczą dozwolonego poziomu wypłacanej dywidendy, wskaźnika będącego stosunkiem zadłużenia netto do EBITDA, wskaźnika będącego stosunkiem kapitałów własnych do aktywów ogółem, wskaźnika będącego stosunkiem kapitału stałego do aktywów trwałych, wskaźnika zdolności obsługi zadłużenia (DSCR) oraz rentowności sprzedaży netto. Na 31.12.2016 r. Jednostka Dominująca nie spełniała wskaźnika zadłużenia netto do EBITDA oraz wskaźnika będącego stosunkiem kapitału stałego do aktywów trwałych w ramach umów kredytowych zawartych z ING Bankiem Śląskim S.A. oraz wskaźnika zdolności obsługi zadłużenia (DSCR) w ramach umów zawartych z Credit Agricole Bank Polska S.A. Banki zostały poinformowane i przyjęły do wiadomości możliwość okresowego niespełnienia wskaźników finansowych na dzień 31.12.2016 r. w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na kapitał obrotowy.

W związku z powyższym Grupa ujęła zobowiązania z tytułu inwestycyjnych kredytów długoterminowych udzielonych przez Credit Agricole Bank Polska S.A. w kwocie 15 878 tys. zł w zobowiązaniach krótkoterminowych, uzyskując jednocześnie pisemną zgodę Banku w dniu 28.03.2017 r. na utrzymywanie wskaźnika DSCR na poziomie poniżej 2 za rok obrotowy 2016. Zobowiązania z tytułu kredytów krótkoterminowych udzielonych przez ING Bank Śląski S.A. również zostały ujęte w zobowiązaniach krótkoterminowych. Weryfikacja wskaźnika następuje w okresach rocznych na podstawie badanych rocznych jednostkowych sprawozdań finansowych Jednostki Dominującej.

Grupa posiada ugruntowaną pozycję na rynku. Bieżącą działalność operacyjną finansuje głównie z wpływów z tytułu umów budowlanych będąc generalnym wykonawcą i podwykonawcą mianowanym oraz z prac wykonywanych w segmencie „Marine & Offshore” dla zagranicznych kontrahentów. W zależności od udziału segmentów operacyjnych „Infrastruktura” oraz „Marine & Offshore” Grupa realizuje łącznie od 70-90% miesięcznych wpływów na tych segmentach. Mając na względzie powyższe oraz generowany dodatni wynik finansowy istotne ryzyko utraty płynności nie występuje.

Poniżej prezentowane są umowne terminy płatności zobowiązań finansowych.

	Wartość księgowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Do 1 roku	1-5 lat	Powyżej 5 lat
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	423 007	424 103	322 863	60 122	41 118
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne					
Kredyty bankowe zabezpieczone*	267 797	268 960	178 003	50 166	40 791
Kredyty w rachunku bieżącym	15 240	15 240	15 240	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	119 329	119 262	117 491	1 444	327
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	12 269	12 269	3 757	8 512	-
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	8 372	8 372	8 372	-	-

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

* Zobowiązania Jednostki Dominującej z tytułu inwestycyjnych kredytów długoterminowych udzielonych przez Credit Agricole Bank Polska SA zostały zaprezentowane w powyższej tabeli zgodnie z umownymi harmonogramami ich spłaty, tj. do 1 roku 2 415 tys. zł, 1-5 lat - 9 285 tys. zł i powyżej 5 lat – 6 593 tys. zł. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania te zostały zaprezentowane w pozycji krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe.

W 2016 r. zmieniono prezentację zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w celu ujednoczenia sposobu ich ujęcia. W pozycji tej uwzględniono zobowiązania z tytułu dostaw i usług, rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów i inne zobowiązania. Dane przekształcone za 2015 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

	Wartość księgowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Do 1 roku	1-5 lat	Powyżej 5 lat
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
	(dane przekształcone)				
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku (dane przekształcone)	301 648	303 324	195 770	58 765	48 789
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne					
Kredyty bankowe zabezpieczone	196 374	197 952	113 620	35 543	48 789
Kredyty w rachunku bieżącym	526	526	526	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	79 253	79 351	78 082	1 269	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	9 415	9 415	3 302	6 113	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	16 080	16 080	240	15 840	-

33.5 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko, że wahania ceny instrumentu finansowego wynikające ze zmiany czynników rynkowych (takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, indeksy giełdowe) będą wpływać negatywnie na wycenę instrumentu i co za tym idzie na wyniki finansowe Grupy.

Celem strategicznym procesu zarządzania ryzykiem jest ograniczenie wpływu ryzyka finansowego na wynik finansowy Grupy Kapitałowej poprzez zawieranie pochodnych transakcji zabezpieczających, powiązanych z ekspozycją na ryzyko finansowe, spełniających wyszczególnione w Polityce Zarządzania Ryzykiem Finansowym wymagania. Załadanie ryzykiem finansowym umożliwia osiągnięcie założonych poziomów rentowności prowadzonej działalności, osiągnięcie założonego stopnia minimalizacji wrażliwości wyniku finansowego na ryzyko, dostosowanie działalności finansowej do zmian otoczenia ekonomicznego. Celami krótkoterminowymi procesu zarządzania ryzykiem są: poprawna identyfikacja i prognozowanie ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka finansowego, redukcja ryzyka operacyjnego, związanego z wyznaczaniem ekspozycji, zawieraniem transakcji, pozyskiwaniem informacji rynkowej, minimalizacja kosztów zawierania transakcji pochodnych.

Grupa korzysta z prostych walutowych kontraktów forward o liniowej zależności rentowności od sytuacji rynkowej. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie określa, iż transakcje pochodne zawierane są jedynie w związku z realizacją kontraktów, z których wpływy realizowane będą w walucie innej niż PLN. Mają więc one charakter zabezpieczający ze względu na dopasowanie nominalów i terminów zapadalności z planowanymi wpływami.

Aby dokonać transferu innych ryzyk rynkowych Grupa wykorzystuje ubezpieczenia gospodarcze oraz zabezpieczenia kontraktowe minimalizując wpływ czynników rynkowych.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

33.6 Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe w związku z transakcjami sprzedaży, zakupu oraz kredytami, które są wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna spółek wchodzących w skład Grupy, tj. PLN. Transakcje te są wyrażane głównie w EUR. W zarządzaniu ryzykiem walutowym Grupa określa ekspozycję netto uwzględniając wpływy walutowe związane z realizacją przychodów z kontraktów realizowanych dla odbiorców zewnętrznych oraz wydatkami w walucie związanymi z obsługą zobowiązań kredytowych oraz handlowych.

Grupa zabezpiecza ekspozycję netto kontraktów, z których będzie uzyskiwać przychody w walucie obcej. Stosuje do tego proste kontrakty walutowe forward. Każde zlecenie jest zabezpieczane indywidualnie w zależności od harmonogramu płatności. Harmonogram płatności uzależnia liczbę zawartych transakcji i ich okres zapadalności. W momencie podpisania kontraktu, wartość kontraktu z uwzględnieniem harmonogramu płatności zabezpieczana jest krótkimi pozycjami na walutowych kontraktach forward. Przepływy z podpisanych umów są pewne (w przypadku wystąpienia prac dodatkowych nie uwzględnionych w obmiarze, stosowana jest cena jednostkowa) a w przypadku podjęcia współpracy z nowymi kontrahentami uzyskiwane są bankowe gwarancje płatności. Co do zasady termin zapadalności kontraktu terminowego nie przekracza 12 miesięcy. Grupa nie korzysta z derywatów innych niż walutowe instrumenty bazowe.

Poniżej zaprezentowano analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmianę wartości należności i zobowiązań handlowych, kontraktów forward i zobowiązań z tyt. kredytów bankowych wyrażonych w walutach obcych przy zmianie kursu walutowego o 15%.

Rok zakończony 31.12.2016	Wartość narażona na ryzyko WALUTA'000	Kurs na dzień sprawozdawczy	Wartość narażona na ryzyko PLN'000	Analiza wrażliwości	
				+ 15%	- 15%
				PLN'000	PLN'000
Zobowiązania handlowe w NOK	86	0,4868	42	(6)	6
Zobowiązania handlowe oraz z tytułu leasingu w EUR	1 283	4,4240	5 676	(851)	851
Aktywa handlowe w EUR	6 831	4,4240	30 220	4 533	(4 533)
Zobowiązania handlowe w GBP	4	5,1445	21	(3)	3
Zobowiązania handlowe w SEK	1 156	0,4619	534	(80)	80
Zobowiązania handlowe w DKK	3	0,5951	2	-	-
Zobowiązania handlowe w ISK	469	0,0371	17	(3)	3
Aktywa handlowe w SEK	5 160	0,4619	2 383	357	(357)
Aktywa handlowe w DKK	14	0,5951	8	1	(1)
Aktywa handlowe w USD	7	4,1793	29	4	(4)
Środki pieniężne w EUR	386	4,4240	1 708	256	(256)
Środki pieniężne w SEK	306	0,4619	141	21	(21)
Środki pieniężne w NOK	40	0,4868	19	3	(3)
Środki pieniężne w DKK	1	0,5951	1	-	-
Kredyty bankowe w EUR	20 750	4,4240	91 798	(13 770)	13 770
				(9 538)	9 538

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Rok zakończony 31.12.2015	Wartość narażona na ryzyko	Kurs na dzień sprawozdawczy	Wartość narażona na ryzyko	Analiza wrażliwości	
				+ 15%	- 15%
				WALUTA'000	PLN'000
Zobowiązania handlowe w NOK	3	0,4431	1	-	-
Zobowiązania handlowe w EUR	1 775	4,2615	7 564	(1 135)	1 135
Aktywa handlowe w EUR	3 639	4,2615	15 508	2 326	(2 326)
Zobowiązania handlowe w GBP	4	5,7862	23	(3)	3
Zobowiązania handlowe w SEK	443	0,4646	206	(31)	31
Aktywa handlowe w SEK	3 349	0,4646	1 556	233	(233)
Środki pieniężne w EUR	2 966	4,2615	12 640	1 896	(1 896)
Środki pieniężne w SEK	201	0,4646	93	14	(14)
Środki pieniężne w NOK	1	0,4431	-	-	-
Środki pieniężne w DKK	1	0,5711	1	-	-
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w EUR	8 757	4,2615	37 318	(5 598)	5 598
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w SEK	59 453	0,4646	27 622	(4 143)	4 143
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w USD	3 039	3,9011	11 855	(1 778)	1 778
Kredyty bankowe w EUR	16 066	4,2615	68 465	(10 270)	10 270
				(18 489)	18 489

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Poniższa tabela przedstawia szczegóły dotyczące wyceny walutowych kontraktów forward niezrealizowanych na dzień sprawozdania finansowego:

	Wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych	
	Stan na	Stan na
	31.12.2016 PLN'000	31.12.2015 PLN'000
Zabezpieczenia		
przepływów pieniężnych		
<u>Sprzedż waluty EUR</u>		
do 3 miesięcy	76	204
3 do 6 miesięcy	11	95
6 do 12 miesięcy	287	(48)
pow. 12 miesięcy	123	-
<u>Sprzedż waluty SEK</u>		
do 3 miesięcy	(70)	32
3 do 6 miesięcy	(16)	(9)
6 do 12 miesięcy	-	8
pow. 12 miesięcy	-	24
<u>Sprzedż waluty USD</u>		
do 3 miesięcy	-	15
3 do 6 miesięcy	-	8
6 do 12 miesięcy	-	8
Zobowiązania	411	337
Zabezpieczenie stopy		
procentowej		
<u>IRS w walucie EUR</u>		
pow. 12 miesięcy	(14)	-
	(14)	-
Razem zobowiązania	397	337

33.7 Ryzyko stopy procentowej

Grupa korzysta z szeregu odnawialnych oraz nieodnawialnych kredytów udzielonych zarówno w EUR jak i w PLN. Ryzyko stopy procentowej odnosi się zarówno do krótkoterminowych (1M, 3M) notowań WIBOR oraz EURIBOR. Udzielone limity kredytowe oraz kredyty inwestycyjne posiadają oprocentowanie zmienne w oparciu o stawkę WIBOR/EURIBOR powiększoną o stałą marżę. Grupa dokonuje retencji ryzyka stopy procentowej ze względu na niemożność efektywnego zabezpieczenia stopy procentowej kredytów obrotowych charakteryzujących się dużą zmiennością salda zadłużenia w ciągu roku obrotowego.

Poniżej zaprezentowano analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych o 50 pb, dla zobowiązań o charakterze kredytowym o oprocentowaniu zmiennym. W tabeli przedstawiony został wpływ wzrostu lub spadku stóp procentowych na wynik finansowy, przy czym wartości w nawiasach reprezentują spadek zysku brutto, a wartości bez nawiasów wzrost zysku brutto. Analizie wrażliwości poddano zobowiązania o charakterze kredytowym, które są wrażliwe na zmiany stóp procentowych tj. są oprocentowane stawką WIBOR/EURIBOR + marża.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Rok zakończony 31.12.2016	Wartość narażona na ryzyko PLN'000	Analiza wrażliwości	
		+ 50 p.b. PLN'000	- 50 p.b. PLN'000
Kredyty bankowe długoterminowe	74 122	(371)	371
Kredyty bankowe krótkoterminowe	208 915	(1 045)	1 045
Leasing finansowy	12 269	(61)	61
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27 691	138	(138)
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	8 372	(42)	42
		(1 381)	1 381

Rok zakończony 31.12.2015	Wartość narażona na ryzyko PLN'000	Analiza wrażliwości	
		+ 50 p.b. PLN'000	- 50 p.b. PLN'000
Kredyty bankowe długoterminowe	82 754	(414)	414
Kredyty bankowe krótkoterminowe	114 146	(571)	571
Leasing finansowy	9 415	(47)	47
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 625	98	(98)
Dłużne papiery wartościowe długoterminowe	15 840	(79)	79
Dłużne papiery wartościowe krótkoterminowe	240	(1)	1
		(1 014)	1 014

34. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

34.1 Transakcje z podmiotami powiązаныmi kapitałowo

Jednostką Dominującą Grupy jest Vistal Gdynia SA, która posiada (bezpośrednio lub pośrednio) kontrolę nad wszystkimi podmiotami należącymi do Grupy.

Wzajemne transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych i dotyczą głównie świadczenia usług budowlano-montażowych, najmu ruchomości i nieruchomości oraz sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

34.2 Transakcje z podmiotami powiązanymi osobowo

	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
VISTEEL Sp. z o.o.		
Sprzedaż	1 591	11 947
Zakupy	54 021	84 306
Zakupy rzeczowych aktywów trwałych	-	1 574
	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
VISTEEL Sp. z o.o.		
Należności	1 566	162
Odpis aktualizujący należności	-	(161)
Zobowiązania	18 101	22 286
	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
Vistal Budownictwo Inżynieryjne Sp. z o.o.		
Należności	2 281	2 281
Odpis aktualizujący należności	(2 281)	(2 281)
	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
AVAL CONSULT Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów		
Zakupy	122	115
	Stan na 31.12.2016 PLN'000	Stan na 31.12.2015 PLN'000
AVAL CONSULT Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów		
Zobowiązania	22	13

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

34.3 Transakcje z przedstawicielami kluczowego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej Jednostki Dominującej nie obejmowało wynagrodzenia wypłaconego przez pozostałe konsolidowane jednostki i kształtowało się w sposób następujący:

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej		
Wynagrodzenia	4 062	3 758
	4 062	3 758

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej pozostałych konsolidowanych jednostek

	Rok zakończony 31.12.2016 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000
Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej pozostałych konsolidowanych jednostek		
Wynagrodzenia	4 059	3 354
	4 059	3 354

Wynagrodzenie ujęte w powyższej tabeli obejmowało także wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu Jednostki Dominującej pełniącym funkcje członków Zarządu i Rady Nadzorczej w pozostałych konsolidowanych jednostkach.

35. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Jednostka Dominująca w dniu 17 marca 2017 r. zawarła z Credit Agricole Bank Polska SA aneks do umowy o linię nr KKW/NS/8/2015 dotyczący podwyższenia limitu kredytowego do kwoty 75 000 tys. zł (przed zmianą: 60 500 tys. zł), który może być wykorzystany w postaci kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 5 000 tys. zł, kredytu odnawialnego do kwoty 75 000 tys. zł, linii akredytyw i gwarancji do kwoty 25 000 tys. zł. Przedmiotem aneksu jest również aktualizacja zabezpieczenia w postaci zastawu rejestrowego na rachunku bieżącym Spółki w PLN do wysokości 90 000 tys. zł (przed zmianą: 55 000 tys. zł), aktualizacja oświadczenia o poddaniu się egzekucji do kwoty 90 000 tys. zł (przed zmianą: 72 600 tys. zł), ustanowienie zabezpieczenia w postaci zastawu rejestrowego na rachunkach bieżących Jednostki Dominującej w walucie EUR i NOK do kwoty 90 000 tys. zł.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

---

Ryszard Matyka

Prezes Zarządu

Łukasz Matyka

Wiceprezes Zarządu

Bogdan Malc

Wiceprezes Zarządu

Małgorzata Skrzyńiarz

---

*Osoba sporządzająca skonsolidowane
sprawozdanie finansowe*